

# STUDIU

Implementarea în Republica Moldova  
a standardelor europene privind  
produsele pentru construcții:  
provocări și perspective



Studiul a fost elaborat și publicat în cadrul proiectului „Informarea publicului și părților interesate despre standardele Europene adoptate în cadrul ”ZLSAC”. Acest studiu este posibil datorită ajutorului generos al poporului american oferit prin intermediul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția USAID sau a Guvernului SUA.

**Autori:** Iurii Socol, Inga Savin

sursa foto: [www.pixabay.com](http://www.pixabay.com)

**Februarie 2016**





## Cuprins

Introducere .....	2
1. Aspecte metodologice .....	4
2. Sectorul produselor pentru construcții din Republica Moldova: cadrul normativ și instituțional .....	6
2.1. Cadrul normativ .....	6
2.2. Cadrul instituțional .....	15
3. Legislația europeană privind produsele pentru construcții .....	17
4. Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană: beneficii și provocări pentru sectorul produselor de construcții din Republica Moldova .....	20
4.1. Beneficii .....	20
4.2. Provocări .....	22
5. Chestionar .....	24
6. Rezultatele chestionării .....	25
7. Concluzii și recomandări .....	26
Bibliografie .....	31
Anexa 1. Lista organismelor de evaluare a conformității produselor pentru construcții din Republica Moldova acreditate .....	32
Anexa 2. Legislația Europeană privind unele aspecte concrete ce țin de evaluarea conformității produselor pentru construcții .....	33
Anexa 3. Chestionarul privind studiul beneficiilor și provocărilor asociate cu implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții .....	39
Anexa 4. Rezultatele chestionării .....	48



## Introducere

Acordul de asociere cu uniunea Europeană (în continuare – Acordul de Asociere) stabilește un nou cadru juridic pentru avansarea relațiilor dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană spre o treaptă calitativ superioară, cea a asocierii politice și integrării economice.

Acordul de Asociere se fundamentează pe o abordare inovativă și ambițioasă, incluzând crearea unei Zone de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (în continuare – ZLSAC).

Republica Moldova, ca țară europeană, ce împărtășește valori comune cu Uniunea Europeană, s-a angajat prin semnarea Acordului de Asociere să pună în aplicare și să promoveze aceste valori, să urmeze calea alinierii la practicile europene, preluând legislația și standardele europene.

Obiectivul esențial al sistemului de standardizare european este obținerea unui grad avansat de armonizare la nivel european și la nivel național. Această armonizare este considerată atinsă atunci când un produs sau serviciu, fiind conform unui standard național al unui stat membru al UE, este conform și standardelor naționale ale altor state membre UE.

Cea mai efectivă cale de atingere a acestui obiectiv este elaborarea standardelor europene (EN) și implementarea obligatorie a acestor standarde de fiecare membru al Comitetului European de Standardizare (CEN) prin adoptarea lor ca standarde naționale, precum și anularea oricărui standard național conflictual.

Acestea sînt o parte din angajamentele pe care Republica Moldova și le-a asumat prin semnarea Acordului de Asociere, angajamente ce impun noi abordări, obiective și ritmuri de acțiune.

Ca rezultat al semnării Acordului de Asociere, Republica Moldova trebuie să implementeze (gradual, timp de 3-5 ani) peste 3000 de standarde europene în domeniul construcțiilor, din care 442 reprezintă standarde europene armonizate privind produsele pentru construcții și 2022 – standarde europene de referință din numărul standardelor europene armonizate. Totodată, peste 900 de standarde GOST conflictuale urmează a fi anulate și peste 200 de

normative în construcții urmează a fi armonizate cu standardele europene corespunzătoare sau înlocuite cu acestea.

Până în prezent toate 442 de standarde europene armonizate privind produsele pentru construcții, iar din 2022 de standarde de referință – 1330 au fost deja adoptate ca standarde moldovene.

Cu toate că ritmul de preluare a standardelor europene privind produsele pentru construcții este destul de înalt, procesul de implementare a acestor standarde decurge încă lent, din cauza existenței unor bariere cu care se confruntă utilizatorii de standarde, înțelegerii insuficiente a beneficiilor implementării standardelor europene.

Aceasta condiționează implementarea unor mecanisme de tranziție efectivă la noile standarde europene și de eliminare a barierelor ce stau în calea acestui proces.

Prezentul Studiu are drept scop elucidarea beneficiilor asociate cu tranziția la noile standarde europene privind produsele pentru construcții și identificarea principalelor provocări cu care se confruntă mediul de afaceri din sectorul construcțiilor din Republica Moldova.

De asemenea, Studiul prezintă o serie de recomandări adresate părților interesate ce determină facilitarea și accelerarea tranziției la standardele europene și sporirea eficienței acestui proces.

Pentru o înțelegere mai bună a modului de percepere de către reprezentanții mediului de afaceri din sectorul produselor pentru construcții a beneficiilor implementării standardelor europene, precum și identificarea provocărilor concrete cu care se confruntă aceștia, în cadrul Studiului au fost chestionați mai mulți reprezentanți ai sectorului, iar rezultatele chestionării au fost generalizate și prezentate într-un capitol separat.

Prezentul Studiu abordează principalele aspecte legate de implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții și nu pretinde a fi exhaustiv.

Studiul reprezintă un punct de pornire pentru realizarea unor acțiuni concrete în ceea ce privește implementarea efectivă a standardelor europene în sectorul produselor pentru construcții din Republica Moldova.





## 1. Aspecte metodologice

Sectorul construcțiilor este unul din cele mai complexe sectoare, care cuprinde: fabricarea produselor pentru construcții, proiectarea clădirilor, structurilor și sistemelor ingineresti, execuția lucrărilor de construcție, serviciile ingineresti specifice (servicii geodezice și geologice, expertize și evaluări, estimări de costuri etc.), procedurile administrative (licențierea, autorizarea, controlul de stat al calității lucrărilor, recepția în exploatare a construcțiilor etc.).

Cartea albă privind realizarea pieței interne, aprobată de Consiliul European în iunie 1985, prevede la punctul 71 că, în cadrul politicii generale, se va pune accentul pe anumite sectoare, și mai ales pe sectorul construcțiilor; întrucât eliminarea barierelor tehnice în domeniul construcțiilor, în măsura în care acestea nu pot fi înlăturate prin recunoașterea mutuală a echivalenței dintre toate statele membre, trebuie să urmeze noua abordare prevăzută în rezoluția Consiliului din 07.05.1985, care impune definirea unor cerințe esențiale privind siguranța și a altor aspecte care prezintă o importanță pentru binele general, fără a reduce nivelurile existente și justificate de protecție în statele membre.

De asemenea, țările membre ale UE au agreeat că pentru a avea o contribuție majoră la o piață internă unică, pentru a permite unui număr cât mai mare de fabricanți să aibă acces la această piață, pentru a-i asigura acesteia maximul de transparență și pentru a crea condițiile unui regim european general armonizat în domeniul construcțiilor, este necesar să fie instaurate standarde armonizate privind produsele pentru construcții.

Așadar, la nivel European armonizarea legislativă în sectorul construcțiilor vizează doar produsele pentru construcții, iar celelalte aspecte ale activității de construcții care sunt menționate mai sus constituie prerogativa statelor membre.

Având în vedere cele expuse mai sus, în cadrul prezentului Studiu sunt abordate doar standardele europene privind produsele pentru construcții.

Este important de precizat că la nivel european există standarde europene ce se referă la proiectarea și instalarea sistemelor ingineresti, proiectarea structurilor (Eurocoduri), execuția lucrărilor de construcții etc. Însă implementarea în Republica Moldova a acestor standarde nu

a fost supusă analizei, deoarece ele nu fac parte din standardele europene armonizate și nu influențează în mod direct comerțul dintre RM și UE. Acest lucru nu înseamnă însă că implementarea acestor standarde nu este importantă pentru sectorul construcțiilor.

Trebuie de reținut că, de exemplu, standardele europene pentru proiectarea și execuția structurilor se bazează pe cerințele standardelor europene armonizate privind produsele pentru construcții din care se vor executa aceste structuri și viceversa – aplicarea standardelor privind produsele pentru construcții este eficientă atunci, când punerea lor în operă este în conformitate cu cerințele standardelor europene de execuție a lucrărilor. Așadar, implementarea și celorlalte categorii de standarde europene este esențială pentru tranziția eficientă la sistemul european de standardizare în sectorul construcțiilor.



## 2. Sectorul produselor pentru construcții din Republica Moldova: cadrul normativ și instituțional

### 2.1. Cadrul normativ

#### *Legislație*

Sectorul produselor pentru construcții din Republica Moldova este reglementat de următoarele acte legislative și normative:

- Legea nr. 721 din 02.02.1996 privind calitatea în construcții
- Legea nr. 235 din 01.12.2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității
- Legea nr. 420 din 22.12.2006 privind activitatea de reglementare tehnică
- Hotărârea Guvernului nr. 226 din 29.02.2008 pentru aprobarea Reglementării tehnice cu privire la produsele pentru construcții
- Hotărârea Guvernului nr. 360 din 25.06.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții
- Hotărârea Guvernului nr. 913 din 06.11.2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic de elaborare a evaluării tehnice în construcții și Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic de eliberare a certificatului de atestare tehnico-profesională a specialiștilor în construcții
- Hotărârea Guvernului nr. 31 din 23.01.2009 "Cu privire la aprobarea domeniilor reglementate, autorităților de reglementare și organelor cu funcții de supraveghere a pieței"
- Ordinul Ministrului construcțiilor și dezvoltării teritoriului nr. 50 din 18.09.2008 "Pentru aprobarea Listei standardelor conexe la Reglementarea tehnică cu privire la produsele pentru construcții" (completat ulterior prin Ordinul Ministrului construcțiilor și dezvoltării regionale nr. 36 din 30.03.2010; Ordinul Ministrului dezvoltării regionale și construcțiilor nr. 23 din 02.03.2012; Ordinul Ministrului dezvoltării regionale și construcțiilor nr. 55 din 24.04.2014.)



## **Legea nr. 721 din 02.02.1996 privind calitatea în construcții**

Această lege stabilește baza juridică, tehnico-economică și organizatorică de activitate a persoanelor fizice și juridice în domeniul construcțiilor, obligațiile și răspunderea lor privind calitatea în construcții.

În conformitate cu art. 9, sistemul calității în construcții reprezintă ansamblul de structuri organizatorice, răspunderi, regulamente, proceduri și mijloace, care concură la realizarea calității construcțiilor în toate etapele de concepere, proiectare, realizare, exploatare și postutilizare a acestora și este compus, printre altele, din:

" ...

- b) certificarea produselor folosite în construcții;
- c) agrementele tehnice pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții;

...

- h) autorizarea și acreditarea laboratoarelor de analize și încercări în construcții;
- m) controlul de stat al calității în construcții."

Art. 11 stabilește că produsele destinate lucrărilor de construcții pot fi livrate și utilizate, dacă au astfel de caracteristici, încât să asigure nivelul de calitate corespunzător exigențelor esențiale prevăzute la art. 6 din lege. Certificarea produselor folosite în construcții se efectuează prin grija producătorului sau a furnizorului, în conformitate cu metodologia și cu procedurile stabilite conform legislației. La lucrările de construcții care trebuie să asigure nivelul de calitate corespunzător exigențelor esențiale se interzice folosirea produselor fără certificarea acestora.

Legea stabilește, în art. 12, că la lucrările de construcții care trebuie să asigure nivelul de calitate conform exigențelor esențiale se vor folosi produse, procedee și echipamente tradiționale, precum și altele noi pentru care există agremente tehnice corespunzătoare. Agrementele tehnice pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții stabilesc, în condițiile prezentei legi, aptitudinea de utilizare, condițiile de fabricație, transport, depozitare, de punere în operă și de întreținere a acestora.

Concomitent, legea instituie mecanismul controlului de stat în domeniul calității în construcții. Astfel, conform art. 21 din lege, controlul de stat al calității în construcții cuprinde inspecții la factorii implicați în proiectarea, execuția, exploatarea și postutilizarea construcțiilor, producerea materialelor și articolelor pentru construcții, privind existența și respectarea sistemului calității. Conform legii, controlul de stat al calității în construcții se exercită de către Inspecția de Stat în Construcții.

## **Legea nr. 235 din 01.12.2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității**

Această lege transpune în legislația națională cerințele aplicabile domeniului de acreditare din Regulamentul (CE) nr. 765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 09.07.2008 de stabilire a cerințelor de acreditare și de supraveghere a pieței în ceea ce privește comercializarea produselor, din Decizia nr. 768/2008/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 09.07.2008 privind un cadru comun pentru comercializarea produselor, precum și transpune prevederile ce țin de evaluarea conformității și de plasarea produselor pe piață.

Legea dată stabilește cadrul legal pentru activitatea de acreditare a organismelor de evaluare a conformității, realizată cu titlu obligatoriu sau voluntar, pentru plasarea produselor pe piață și pentru activitatea de evaluare a conformității, indiferent de faptul că această evaluare este obligatorie sau nu la produsele introduse pe piață și/sau utilizate în Republica Moldova.

Prin Legea 235/2011 este creat Centrul Național de Acreditare, care, potrivit art. 8, alin. (1), asigură, printre altele, următoarele:

”... ”

e) acreditează organisme de evaluare a conformității în baza standardelor de referință și emite certificate de acreditare, indiferent de faptul că evaluarea conformității se efectuează cu titlu obligatoriu sau voluntar, și anume:

- laboratoare de încercări;
- organisme de inspecție în domeniul evaluării conformității;
- organisme de certificare a produselor.”

Conform art. 18 din lege, evaluarea conformității cu titlu obligatoriu se realizează pentru produsele din domeniile prevăzute la anexa nr. 3 la lege. Conform acestei anexe, produsele pentru construcții fac parte din domeniul reglementat.

De asemenea, art. 18 stabilește procedurile de bază de evaluare a conformității produselor, sub formă de module. Modulele aplicabile categoriei de produse specifice trebuie să fie descrise și aprobate prin hotărâre de Guvern.

În același timp, legea stabilește că în situația în care procedurile prevăzute în lege nu pot fi aplicate unei categorii de produse, evaluarea conformității acestora se realizează conform prevederilor reglementării tehnice aplicabile.

Procedurile de evaluarea conformității depind de gradul de complexitate al produsului, de riscul estimat la utilizarea lui și se stabilesc de autoritatea cu funcții de reglementare prin reglementările tehnice respective.

Art. 25 din Legea 235/2011 stabilește modalitatea de plasare a produselor pe piață, care prevede următoarele:

”(1) Produsele se plasează pe piață și/sau se pun în funcțiune numai dacă satisfac cerințele esențiale care oferă un nivel adecvat de protecție a intereselor publice, precum sănătate și siguranță în general, sănătate și siguranță la locul de muncă, protecție consumatorilor, protecție mediului și securitate, cu respectarea principiilor internaționale ale liberei circulații a produselor în comerțul interior și cel internațional, și numai dacă sînt însoțite de documente care atestă conformitatea. Persoana responsabilă de plasarea pe piață a produselor este producătorul, reprezentantul lui autorizat, importatorul, distribuitorul sau oricare altă persoană fizică sau juridică ce practică activitate de întreprinzător”.

Conformitatea produselor se evaluează în baza cerințelor esențiale stabilite pentru produsele respective în reglementările tehnice aplicabile.

Conformitatea produselor cu cerințele esențiale poate fi atestată prin certificate de conformitate, prin certificate și/sau rapoarte de inspecție, prin rapoarte de încercări și declarații de conformitate.

La plasarea produselor pe piață sînt valabile numai certificatele de conformitate, certificatele și/sau rapoartele de inspecții și rapoartele de încercări, emise de organismele de evaluare a conformității acreditate.

Un mecanism important pentru plasarea produselor pentru construcții de import pe piața locală este recunoașterea certificatelor de conformitate a acestor produse emise de organismele de evaluare a conformității din alte state. În acest sens, art. 31 din Legea 235/2011 instituie următoarele mecanisme:

Se recunosc certificatele de conformitate sau rapoartele de încercări emise de organismele de evaluare a conformității acreditate de organismele de acreditare semnatare ale Acordului de recunoaștere multilaterală cu Cooperarea Europeană pentru Acreditare, eliberate pentru

produsele importate din statele membre ale Uniunii Europene, traduse în limba de stat și confirmate prin specimenul de ștampilă al importatorului.

Se recunosc certificatele de conformitate sau rapoartele de încercări emise de organisme de evaluare a conformității străine, în baza acordurilor bilaterale de recunoaștere reciprocă a activităților de evaluare a conformității. Recunoașterea certificatelor de conformitate se efectuează prin eliberarea unui nou certificat de conformitate de către organismele de certificare acreditate de Centrul Național de Acreditare.

Pentru recunoașterea certificatului de conformitate eliberat într-un stat cu care există un acord bilateral de recunoaștere, solicitantul prezintă organismului de certificare acreditat în Republica Moldova pentru același domeniu o cerere, originalul sau copia, autenticată de organizația emitentă, a certificatului de conformitate din țara de origine a produsului, precum și originalul sau copia, autenticată de organizația emitentă, a raportului de încercări privind încercările efectuate în scopul certificării.

Acest organism de certificare efectuează identificarea (originea, legalitatea, cantitatea și marcarea) produselor și aduce la cunoștință solicitantului decizia de eliberare a certificatului de conformitate național. În cazul unei decizii negative, se relatează în scris motivarea clară a refuzului de recunoaștere a certificatului de conformitate emis de un organism de evaluare a conformității străin.

În procesul de recunoaștere prevăzut mai sus, organismul de certificare poate stabili efectuarea unor încercări suplimentare dacă cerințele esențiale în vigoare în Republica Moldova nu corespund cerințelor menționate în certificatul de conformitate emis de un organism de evaluare a conformității străin.

În cazul lipsei certificatelor de conformitate sau a declarațiilor de conformitate, produsele importate se supun evaluării conformității potrivit procedurilor aplicate produselor, conform reglementărilor tehnice naționale aplicabile.

### **Legea nr. 420 din 22.12.2006 privind activitatea de reglementare tehnică**

Această lege stabilește cerințele generale față de conținutul și modul de elaborare, publicare și aplicare a reglementărilor tehnice pentru a asigura transparența procesului de reglementare și circulația liberă a produselor și serviciilor, stabilește drepturile și obligațiile autorităților de reglementare, precum și cerințele față de supravegherea pieței în scopul protecției pieței interne de produsele periculoase, falsificate și neconforme cerințelor prescise și/sau declarate.

Conform art. 8 din Legea 420/2006, evaluarea conformității produselor și serviciilor se realizează prin procedurile respective de evaluare, care reprezintă module sau alte forme (scheme) de evaluare a conformității, aprobate de Guvern.

Procedurile de evaluare a conformității, prevăzute de reglementările tehnice, depind de gradul de complexitate al produsului sau al serviciului respectiv și de riscul ce poate apărea la utilizarea acestuia. Reglementările tehnice care conțin proceduri de evaluare a conformității se adoptă de Guvern.

Obligativitatea evaluării conformității produselor, precum și cerințele care trebuie verificate în procesul evaluării conformității produselor din domeniul reglementat se stabilesc în reglementări tehnice aprobate prin legi sau hotărâri de Guvern.

Autoritățile de reglementare stabilesc în reglementările tehnice, pentru faza de proiect și/sau pentru faza de producție, înainte de plasarea pe piață a produselor sau de prestarea serviciilor, posibilități de utilizare a procedurilor de evaluare a conformității, care vor asigura



nivelul de securitate necesar al produsului sau al serviciului respectiv și atingerea obiectivului reglementării tehnice.

În reglementările tehnice urmează a fi stabilite:

- a) pentru unul și același tip ori grup de produse sau servicii – una sau mai multe proceduri de evaluare a conformității, identice ca nivel doveditor, ceea ce ar permite solicitantului să-și aleagă cea mai potrivită procedură pentru asigurarea cerinței generale de securitate a produselor și serviciilor;
- b) criteriile conform cărora producătorul poate alege pentru produsele sau serviciile proprii cele mai potrivite proceduri de evaluare a conformității, prevăzute de legislație;
- c) metodele de încercări utilizabile în procesul de evaluare a conformității.

Procedurile de evaluare a conformității nu trebuie să fie excesive în raport cu obiectivele reglementării tehnice respective. În cazul în care o reglementare tehnică este elaborată în baza directivelor Uniunii Europene, autoritatea de reglementare este obligată, în procesul elaborării, să stabilească proceduri de evaluare a conformității care să nu fie mai restrictive decât cele prevăzute în directivele respective.

În scopul eliminării barierelor tehnice în calea comerțului internațional, art. 10 din Legea 420/2006 prevede modalitate recunoașterii echivalenței reglementărilor tehnice ale altor state cu reglementările tehnice naționale. Așadar, legea stabilește că reglementările tehnice ale altor state membre ale Organizației Mondiale a Comerțului sau ale statelor cu care Republica Moldova are acorduri respective se consideră echivalente cu reglementările tehnice naționale în cazul în care:

- a) nu contravin prevederilor legislației Republicii Moldova;
- b) contribuie, într-un mod adecvat și în același volum, la realizarea obiectivelor prevăzute de reglementările tehnice naționale.

Recunoașterea echivalenței reglementărilor tehnice ale altor state cu cele naționale ține de competența autorităților de reglementare a domeniilor respective.

Modul de preluare a reglementărilor tehnice ale altor state, considerate echivalente cu cele naționale, se stabilește de către autoritatea de reglementare a domeniului respectiv.

Cu referință la produsele de import pentru care se solicită o confirmare a corespunderii acestora reglementărilor tehnice sau standardelor naționale, rezultatele verificărilor și încercărilor efectuate de organismele de evaluare a conformității din țara exportatoare sînt recunoscute și aplicate în Republica Moldova în conformitate cu acordurile de recunoaștere reciprocă, semnate cu statul respectiv.

Legea 420/2006, de asemenea, reglementează efectuarea supravegherii de stat. Conform art. 18, supravegherea pieței se efectuează de către inspectorii de stat din cadrul autorităților respective abilitate cu funcții de control de stat.

Supravegherea pieței se efectuează, după caz, în următoarele etape ale ciclului vital al produsului sau ale prestării serviciului:

- a) proiectare;
- b) fabricare și păstrare;
- c) depozitare și transportare;
- d) prelucrare, recondiționare sau rebutare;
- e) import și comercializare;
- f) folosire.

Supravegherea pieței se efectuează prin:

- a) monitorizare;
- b) controlul produselor și al serviciilor plasate pe piață;

c) prelevarea probelor sau a mostrelor de produse, verificarea conformității lor cu cerințele prescrise și/sau declarate.

Supravegherea pieței se efectuează referitor la corespunderea produselor sau serviciilor cerințelor prescrise, după caz, în reglementări tehnice, în standarde naționale, în standarde de firmă coordonate și înregistrate în modul stabilit sau în alte documente care stabilesc cerințe față de produsul sau serviciul respectiv, precum și cerințelor declarate (prin eticheta produsului, anunțuri publicitare etc.).

Baza doveditoare, în cadrul supravegherii pieței, o constituie documentele care atestă conformitatea cu cerințele prescrise și/sau declarate, precum și documentația tehnică pentru produsul sau serviciul respectiv, care se recepționează permanent, se actualizează și se păstrează de către producător sau prestatorul de servicii.

### **Hotărârea Guvernului nr. 226 din 29.02.2008 pentru aprobarea Reglementării tehnice cu privire la produsele pentru construcții**

Reglementarea tehnică cu privire la produsele pentru construcții transpune parțial Directiva Consiliului nr. 89/106/CEE din 21.12.1988 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre referitoare la materialele de construcții.

Reglementarea tehnică dată se aplică produselor pentru construcții fabricate în scopul de a fi încorporate în mod permanent într-o lucrare de construcție, termenul desemnând materiale, elemente și componente, individuale sau alcătuind un set, inclusiv pentru sisteme prefabricate sau instalații, plasate pe piață în forma în care urmează a fi încorporate, asamblate, aplicate sau instalate în construcții prin operații/lucrări de construcții, în măsura în care li se aplică cerințele esențiale privind lucrările de construcții stabilite în această Reglementare tehnică.

Reglementarea tehnică distinge două categorii de produse pentru construcții:

- 1) grupele de produse supuse în mod obligatoriu evaluării conformității cu cerințele Reglementării tehnice (sunt stabilite în Tabelul 1 la Reglementare tehnică); și
- 2) grupele de produse care cad sub incidența Reglementării tehnice, dar nu se supun obligatoriu evaluării conformității.

Concomitent, Reglementarea tehnică stabilește, în Tabelul 3, cerințele esențiale aplicabile lucrărilor de construcții și asupra cărora pot influența caracteristicile tehnice ale unui produs pentru construcții după natura și utilizarea lui în construcții.

Conform Reglementării tehnice, cerințele esențiale trebuie să fie precizate în documente interpretative destinate stabilirii legăturilor necesare între cerințele esențiale și documentele normative (standarde și specificații tehnice pentru produse).

Reglementarea tehnică stabilește că agreementul tehnic reprezintă un document care atestă aptitudinea de utilizare a noilor produse, procedee și echipamente în construcție, pentru care nu sînt elaborate documente normative naționale.

Conform pct. 16 al Reglementării tehnice stabilește că agreementul tehnic este acordat:

- a) pentru produsele pentru care nu există nici standarde naționale, care adoptă standardele europene armonizate, nici standarde naționale aplicabile și pentru care nu poate fi elaborat standard;
- b) pentru produsele care fac derogare într-un mod semnificativ de la standardele naționale care adoptă standardele europene armonizate sau de la standardele naționale aplicabile. Derogările nu vor fi în defavoarea cerințelor de calitate și securitate.

În conformitate cu pct. 15 din Reglementarea tehnică, produsele pentru construcții trebuie să fie conforme cu standardele naționale sau agreementele tehnice. Totodată, pct. 20.1

prevede expres că conformitatea produselor trebuie evaluată numai în raport cu standardele și agrementele tehnice în sensul punctului 15.

De asemenea, Reglementarea tehnică stabilește procedurile de evaluare a conformității produselor pentru construcții; criteriile pentru organismele de evaluare a conformității care se desemnează de autoritatea de reglementare; regulile de aplicare a mărcii naționale de conformitate SM; informația pentru consumator care trebuie să însoțească produsul; cerințele specifice privind supravegherea pieței, precum și responsabilitățile producătorilor/furnizorilor de produse pentru construcții.

În conformitate cu pct. 50 din Reglementarea tehnică, autoritatea de supraveghere a pieței privind corespunderea produselor pentru construcții Reglementării tehnice este autoritatea de reglementare de specialitate în domeniul construcțiilor.

### **Hotărârea Guvernului nr. 360 din 25.06.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții**

În conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern 360/1996, producerea materialelor și articolelor pentru construcții sînt supuse controlului de stat.

Regulamentul privind modul de exercitare a controlului de stat al calității în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului 360/1996 stabilește că controlul de stat al calității în construcții se efectuează la toți subiecții implicați în procesul de construcție – investitori, proiectanți, executanți, proprietari de construcții, producători și furnizori de materiale și articole pentru construcții.

Controlul de stat al calității în construcții se efectuează inclusiv în ceea ce privește producerea și furnizarea materialelor pentru construcții.

Conform acestui Regulament, la producerea materialelor și articolelor pentru construcții, controlul de stat al calității în construcții vizează respectarea regimului tehnologic la producerea materialelor și articolelor; asigurarea calității materiei prime și a producției finite; a funcționării sistemului intern de dirijare și asigurare a calității; certificarea producției.

În cazul în care în urma controlului a fost depistată producerea și livrarea materialelor și articolelor pentru construcții, care nu corespund cerințelor standardelor, inspectorul, responsabil de control, ia decizia de aplicare a măsurilor de lichidare a neconformităților depistate, care pot fi următoarele: înmînarea prescripției subiectului controlat cu cerințe de lichidare a neconformităților; sau sistarea producerii, furnizării și utilizării materialelor și articolelor pentru construcții care nu corespund cerințelor standardelor.

### **Hotărârea Guvernului nr. 913 din 06.11.2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic de elaborare a evaluării tehnice în construcții și Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic de eliberare a certificatului de atestare tehnico-profesională a specialiștilor în construcții**

Regulamentul dat stabilește condițiile de introducere pe piață sau punere la dispoziție pe piață a produselor pentru construcții stabilind dispoziții armonizate privind modul de exprimare a performanței produselor pentru construcții referitor la caracteristicile lor esențiale.

Regulamentul se aplică tuturor operatorilor economici care produc, furnizează sau comercializează noi produse pentru construcții provenite din producția internă sau din import, precum și investitorilor, proiectanților, executanților, proprietarilor și utilizatorilor construcțiilor la care se prevede folosirea produselor respective.

Conform Regulamentului, evaluarea tehnică se acordă:



- a) pentru produsul care nu face obiectul nici unui standard armonizat existent;
- b) standardul armonizat nu acoperă integral produsul în cauză;
- c) pentru cel puțin una dintre caracteristicile esențiale ale produsului respectiv, metoda de evaluare prevăzută în standardul armonizat nu este adecvată;
- d) standardul armonizat nu prevede nici o metodă de evaluare în ceea ce privește cel puțin o caracteristică esențială a produsului respectiv.

Un document de evaluare conține cel puțin o descriere generală a produsului pentru construcții, lista caracteristicilor esențiale relevante pentru utilizarea preconizată a produsului prevăzută de fabricant și convenită de fabricant împreună cu Organismul de Evaluare Tehnică (OET) abilitat, precum și metodele și criteriile de evaluare a performanței produsului în ceea ce privește respectivele caracteristici esențiale.

Existența evaluării tehnice, elaborate conform prevederilor Regulamentului sus-menționat, constituie o condiție obligatorie privind furnizarea și utilizarea produselor noi pentru construcții.

Produsele, care provin din țări industrial dezvoltate și au la bază reglementări tehnice sau evaluări tehnice naționale, se tratează corespunzător în cadrul acțiunii de elaborare a evaluărilor tehnice, prin luarea în considerare a prevederilor din documentele respective, cu adaptările impuse de condițiile seismice, climatice sau de altă natură din Republica Moldova.

Produsele pentru care s-au eliberat evaluări tehnice sînt supuse și activității de certificare de conformitate, conform reglementărilor în vigoare, sistemul de certificare fiind precizat explicit în evaluarea tehnică.

Produsele, procedeele și echipamentele, care au fost supuse procedurii de evaluare tehnică în construcții, se trec în Registrul Consiliului Tehnic Permanent pentru Construcții și se publică pe site-ul [www.mdrc.gov.md](http://www.mdrc.gov.md).

Conform situației la data de 02.01.2015, există 200 acorduri tehnice în construcții în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova.

### **Hotărîrea Guvernului nr. 31 din 23.01.2009 cu privire la aprobarea domeniilor reglementate, autorităților de reglementare și organelor cu funcții de supraveghere a pieței**

În scopul executării prevederilor art. 4 alin. (6) și art. 24 din Legea nr. 420-XVI din 22.12.2006 privind activitatea de reglementare tehnică și art. 16 alin. (4) din Legea nr. 235-XVI din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, prin Hotărîrea Guvernului 31/2009 a fost stabilite domeniile reglementate, autoritățile de reglementare și organele cu funcții de supraveghere a pieței.

Conform anexei 1 la Hotărîrea Guvernului 31/2009, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, în comun cu Ministerul Sănătății, sunt autoritățile de reglementare în domeniul materialelor și produselor pentru construcții, iar Inspekția de Stat în Construcții este autoritatea de supraveghere a pieței.

### **Ordinul Ministrului construcțiilor și dezvoltării teritoriului nr. 50 din 18.09.2008 pentru aprobarea Listei standardelor conexe la Reglementarea tehnică cu privire la produsele pentru construcții**

Prin Ordinul Ministrului construcțiilor și dezvoltării teritoriului nr. 50 din 18.09.2008 a fost aprobată Lista standardelor conexe la Reglementarea tehnică cu privire la produsele pentru construcții, incluzînd inițial 604 standarde naționale, din care 23 – standarde europene și internaționale.

Ulterior, Lista standardelor conexe la Reglementarea tehnică cu privire la produsele pentru construcții a fost completată de 3 ori, prin următoarele ordine:

- Ordinul Ministrului construcțiilor și dezvoltării regionale nr. 36 din 30.03.2010;
- Ordinul Ministrului dezvoltării regionale și construcțiilor nr. 23 din 02.03.2012;
- Ordinul Ministrului dezvoltării regionale și construcțiilor nr. 55 din 24.04.2014.

La momentul actual, la Reglementarea tehnică cu privire la produsele pentru construcții sînt conexe în total 1349 standarde, din care 414 sînt standarde europene, inclusiv 107 standarde europene armonizate (din cele în total 442 standarde europene armonizate publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene).

Din 442 de standarde europene armonizate publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (conform situației la 10.07.2015), 442 standarde (100%) sunt adoptate în calitate de standarde naționale.

### ***Documente normative și standarde în construcții***

Actualmente, sistemul de documente normative în construcții (SDNC) al Republicii Moldova constă din 1443<sup>1</sup> de documente normative, din care 226 sunt normative în construcții obligatorii și 1217 – cu caracter de recomandare. Majoritatea documentelor normative în construcții sînt normative ale fostelor U.R.S.S. și R.S.S.M., aplicarea cărora pe teritoriul Republicii Moldova, pînă la anularea sau precizarea lor, a fost permisă prin scrisoarea Ministerului Arhitecturii și Construcțiilor al Republicii Moldova nr. 03-05/340 din 01.04.1993 "Referitor la funcționarea normativelor în construcție pe teritoriul Republicii Moldova".

Majoritatea acestor documente normative urmează a fi anulate și înlocuite cu standarde europene corespunzătoare, sau revizuite și armonizate cu cerințele acestora.

Conform datelor Comitetului European de Standardizare (CEN), în sectorul construcțiilor există cca 3000<sup>2</sup> de standarde europene, din care 442<sup>3</sup> de standarde reprezintă standarde europene armonizate cu Directiva Consiliului nr. 89/106/CEE din 21.12.1988 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre referitoare la materialele de construcții (înlocuită prin Regulamentul (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 09.03.2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții și de abrogare a Directivei 89/106/CEE a Consiliului).

La rîndul lor, cele 442 de standarde europene armonizate privind produsele pentru construcții fac referință la 2022 de standarde europene (cu preponderență, la standarde pentru metode de încercări).

Ca rezultat al semnării Acordului de Asociere, Republica Moldova trebuie să implementeze (gradual, timp de 3-5 ani) peste 3000 de standarde europene în domeniul construcțiilor.

Pînă în prezent din, toate cele 442 de standarde europene armonizate privind produsele pentru construcții au fost adoptate ca standarde moldovene, iar din 2022 de standarde de referință – 1330 au fost deja adoptate ca standarde moldovene.

---

<sup>1</sup> Analiza ex-ante a impactului politicii publice "Reformarea sistemului de documente normative în construcții.

Către standardele de performanță în construcții", Chișinău, 2012 (proiect). [www.mdrc.gov.md](http://www.mdrc.gov.md)

<sup>2</sup> A se vedea pagina-web a CEN: <http://www.cen.eu/work/areas/construction/pages/default.aspx>

<sup>3</sup> Conform Comunicării Comisiei nr. 2015/C 226/04, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. C 226/49 din 10.07.2015

În paralel cu standarde europene privind produsele pentru construcții, în Republica Moldova se mai aplică 935 de standarde GOST<sup>4</sup>, care sînt conflictuale cu cele europene și urmează a fi anulate.



Figura – Structura documentelor normative în construcții

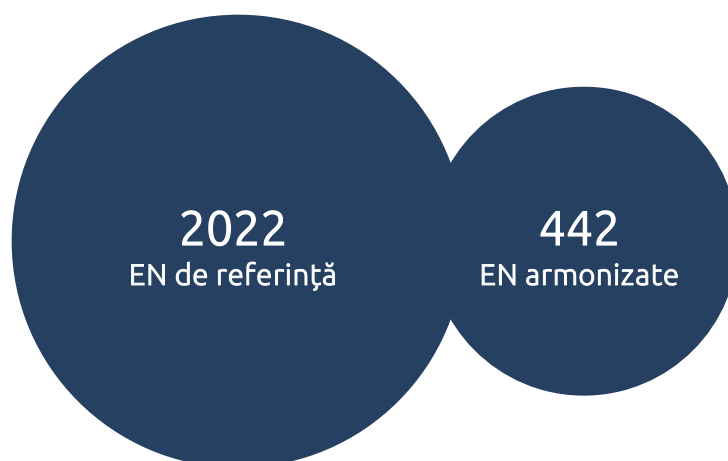


Figura – Structura standardelor europene în construcții

De la proclamarea independenței Republicii Moldova dezvoltarea SDNC a evoluat în mod diferit. În principal, dezvoltarea SDNC s-a bazat pe elaborarea documentelor normative naționale, prin adoptarea documentelor normative în construcții interstatale sau ale Federației Ruse, Belarusei, Ucrainei. În această perioadă implementarea standardelor europene sau armonizarea documentelor normative în construcții cu standardele europene practic nu a avut lor.

## 2.2. Cadrul instituțional

Cadrul instituțional al sectorului produselor pentru construcții este compus, în principal, din organismele din domeniul infrastructurii calității (metrologie, standardizare și evaluarea

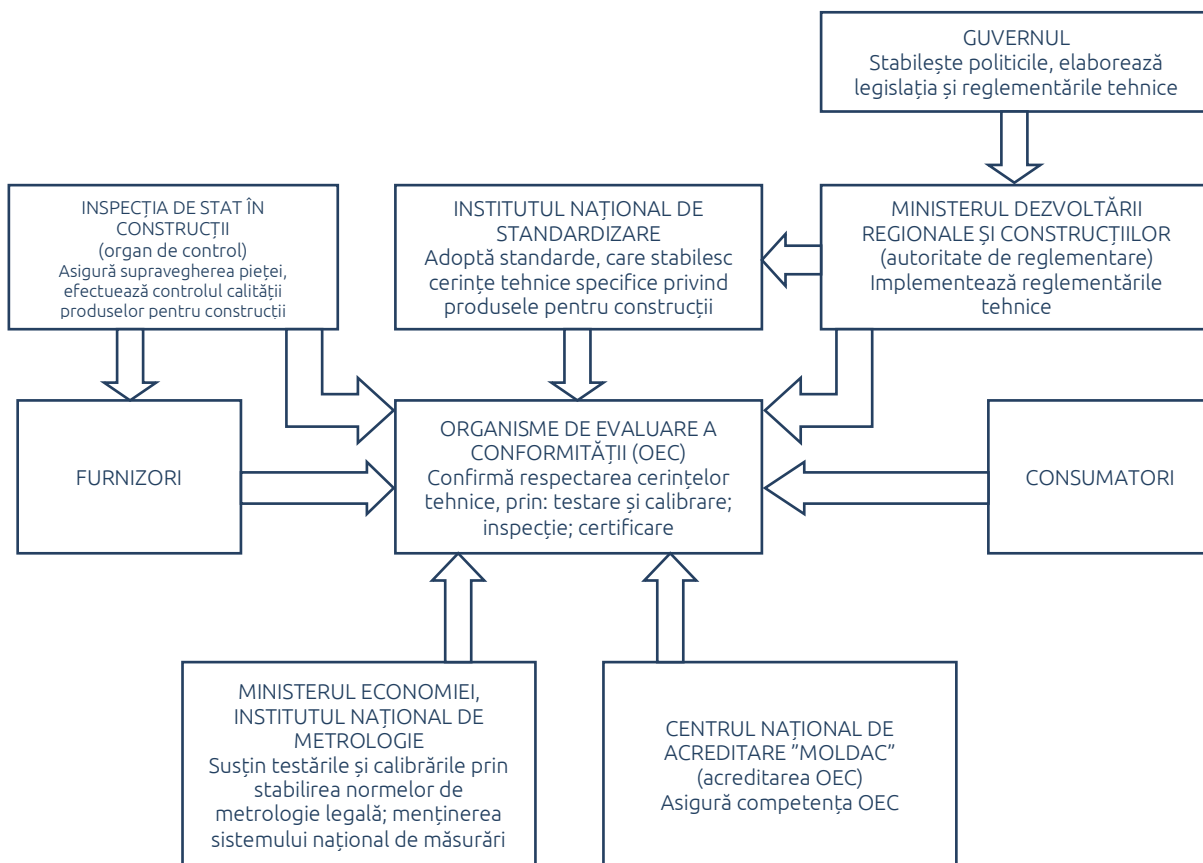
---

<sup>4</sup>Conform Listei standardelor conexe la Reglementarea tehnică cu privire la produsele pentru construcții, aprobată prin Ordinul Ministrului construcțiilor și dezvoltării teritoriului nr. 50 din 18.09.2008, cu modificările și completările ulterioare.



conformității) [1], precum și din organele de stat cu funcții de reglementare și supraveghere a pieței.

Cadrul instituțional al sectorului produselor pentru construcții din Republica Moldova este prezentat în figura de mai jos.



**Figura – Schema cadrului instituțional al sectorului produselor pentru construcții din Republica Moldova**

Conform informațiilor oficiale ale Centrului Național de Acreditare "MOLDAC" [2], în Republica Moldova în domeniul produselor pentru construcții sunt acreditate 9 organisme de certificare și 22 laboratoare de încercări (lista acestora este prezentată în anexa 1).



### 3. Legislația europeană privind produsele pentru construcții

Crearea Pieței Unice Europene pînă la 31 decembrie 1992 n-ar fi putut fi realizată fără o nouă tehnică de reglementare care să stabilească numai cerințele esențiale generale, să reducă controlul autorităților publice înainte de introducerea produsului pe piață și să integreze asigurarea calității și alte tehnici moderne de evaluare a conformității [3].

O nouă strategie și tehnică de reglementare a fost stabilită prin Rezoluția Consiliului 85/C 136/01 din 07.05.1985 privind o Nouă Abordare în domeniul armonizării tehnice și al standardizării, care a stabilit următoarele principii:

- armonizarea legislativă se limitează la cerințele esențiale pe care trebuie să le îndeplinească produsele introduse pe piața Comunității, pentru a beneficia de libera circulație în cadrul Comunității;
- specificațiile tehnice ale produselor care îndeplinesc cerințele esențiale definite în directive sunt stabilite în standardele armonizate;
- aplicarea standardelor armonizate și a altor standarde rămîne voluntară și producătorul poate întotdeauna să aplice alte specificații tehnice pentru a îndeplini cerințele;
- produsele fabricate în conformitate cu standardele armonizate beneficiază de o prezumție de conformitate cu cerințele esențiale corespunzătoare.

În aceste condiții, directivele Noii Abordări aproximează legile Statelor Membre pentru a înlătura barierele comerciale. Deoarece directivele Noii Abordări sunt directive armonizate total, Statele Membre trebuie să abroge toate legile naționale contradictorii.

În domeniul produselor pentru construcții prima directiva europeană de Noua Abordare a fost Directiva Consiliului nr. 89/106/CEE din 21.12.1988 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre referitoare la materialele de construcții, fiind ulterior modificată prin Directiva 93/68/CEE a Consiliului din 22.07.1993.

La momentul actual, sectorul produselor pentru construcții din Uniunea Europeană este reglementat prin Regulamentul (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 09.03.2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții și de abrogare a Directivei 89/106/CEE a Consiliului.

Acest regulament stabilește condițiile de introducere pe piață a produselor pentru construcții. De asemenea, acesta stabilește criteriile de evaluare a performanțelor pentru aceste produse, precum și condițiile de utilizare a marcajului CE.

Mai jos sunt prezentate principalele prevederi ale acestui regulament.

## Declarația de performanță și marcajul CE

În cazul în care fabricantul decide să introducă pe piață un produs pentru construcții și dacă acest produs este acoperit de un standard european armonizat, acesta are obligația de a completa o declarație de performanță care conține, în special, următoarele informații:

- referința produsului;
- sistemele de evaluare și de verificare a constanței performanței produsului;
- utilizarea preconizată sau utilizările preconizate ale produsului;
- performanța declarată.

După ce se întocmește declarația de performanță, fabricantul trebuie să aplice marcajul CE pe produs.

Statele membre desemnează puncte de informare despre produsele pentru construcții, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 764/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 09.07.2008 de stabilire a unor proceduri de aplicare a anumitor norme tehnice naționale pentru produsele comercializate în mod legal în alt stat membru și de abrogare a Deciziei nr. 3052/95/CE. Aceste puncte de informare trebuie să furnizeze informații referitoare la cerințele privind produsele pentru construcții și să evite conflictele de interese.

## Obligațiile operatorilor economici

Operatorii economici trebuie să respecte anumite obligații:

*Obligațiile fabricantilor:* aceștia trebuie să furnizeze declarația de performanță și documentația tehnică și să aplice marcajul CE pe produs. De asemenea, aceștia se asigură că produsele lor pentru construcții poartă mențiunea tipului, care să permită identificarea lor. În plus, fabricanții au obligația de a-și retrage produsele de pe piață dacă constată că acestea nu sunt conforme cu declarația de performanță sau de a schimba această declarație.

*Obligațiile importatorilor:* aceștia se asigură că produsul este însoțit de documentația tehnică și că are aplicat marcajul CE. Aceștia au obligația de a indica numele lor, denumirea socială sau marca înregistrată, precum și adresa la care pot fi contactați. Aceștia se asigură că produsul este însoțit de instrucțiuni și de informații de siguranță și că transportul nu a compromis performanța acestuia.

*Obligațiile distribuitorilor:* aceștia trebuie să se asigure că produsul poartă marcajul CE și că este însoțit de documentele menționate la obligațiile fabricantilor. Atunci când consideră că produsul nu este conform, trebuie să se abțină să îl introducă pe piață. Distribuitorii trebuie să asigure condiții optime de stocare a produsului, pentru ca acesta să nu se degradeze.

## Specificații tehnice armonizate

Specificațiile tehnice armonizate cuprind standardele europene armonizate. Acestea sunt stabilite de organismele europene de standardizare, în conformitate cu Directiva 98/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22.06.1998 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice. Standardele europene armonizate servesc la definirea metodelor și criteriilor de evaluare a performanțelor produselor pentru construcții. Ele se referă la utilizarea preconizată a produselor care fac obiectul acestui standard și includ detaliile tehnice necesare pentru

punerea în aplicare a sistemului de evaluare și de verificare a constanței performanței. Trimiterile la standardele europene armonizate sunt publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

În cazul în care un produs nu este acoperit de un standard european armonizat, un fabricant are posibilitatea de a solicita o evaluare tehnică europeană pentru a obține un document european de evaluare, elaborat de organizația organismelor de evaluare tehnică (OET).

## Organismele de evaluare tehnică (OET)

Statele membre desemnează unul sau mai multe OET pe teritoriile lor, pentru una sau mai multe categorii de produse. Lista OET se comunică Comisiei Europene, care o face publică.

OET au obligația de a efectua evaluarea tehnică europeană într-un domeniu de produse pentru care au fost desemnate.

## Autoritățile de notificare și organismele notificate

Organismele notificate trebuie să îndeplinească sarcini, în calitate de terțe părți, în procesul de evaluare și de verificare a constanței performanței produselor pentru construcții. Acestea sunt organisme independente cu personalitate juridică.

Autoritățile de notificare sunt desemnate de statele membre. Acestea sunt responsabile de punerea în aplicare a procedurilor necesare pentru evaluarea și notificarea organismelor notificate.

## Supravegherea pieței

Autoritățile de supraveghere a pieței, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 09.07.2008 de stabilire a cerințelor de acreditare și de supraveghere a pieței în ceea ce privește comercializarea produselor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 339/93, trebuie să efectueze o evaluare a produsului pentru a stabili dacă acesta trebuie retras sau nu de pe piață.

Pentru punerea în aplicare a Regulamentului 305/2011 privind produsele pentru construcții, sunt adoptate încă un șir de acte normative delegate la nivelul Uniunii Europene [3], care vizează diferite prevederi ale Regulamentului 305/2011, și anume:

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1062/2013 al Comisiei din 30.10.2013 privind formatul evaluării tehnice europene pentru produsele de construcție;
- Regulamentul delegat (UE) nr. 157/2014 al Comisiei din 30.10.2013 privind condițiile publicării pe un site internet a unei declarații de performanță referitoare la produse pentru construcții;
- Regulamentul delegat (UE) nr. 568/2014 al Comisiei din 18.02.2014 de modificare a anexei V la Regulamentul (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește evaluarea și verificarea constanței performanței produselor de construcții;
- Regulamentul delegat (UE) nr. 574/2014 al Comisiei din 21.02.2014 de modificare a anexei III la Regulamentul (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind modelul care trebuie să fie utilizat pentru întocmirea unei declarații de performanță pentru produsele pentru construcții.

Complementar la Regulamentul (UE) nr. 305/2011 și regulamentele delegate ale Comisiei Europene care reglementează aspecte generale privind produsele pentru construcții (plasarea pe Internet a informației relevante, formele unor documente etc.), există și un șir de regulamente și decizii care vizează aspecte concrete ale evaluării conformității produselor pentru construcții [4]. Aceste regulamente și decizii sunt enumerate în anexa 2.





## 4. Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană: beneficii și provocări pentru sectorul produselor de construcții din Republica Moldova

### 4.1. Beneficii

Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, a fost semnat la 27 iunie 2014 la Bruxelles, Belgia. Acordul a fost ratificat de Parlamentul Republicii Moldova pe 2 iulie 2014, iar de Parlamentul European pe 13 noiembrie 2014.

Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană stabilește un nou cadru juridic pentru avansarea relațiilor dintre Republica Moldova (RM) și Uniunea Europeană (UE) spre o treaptă calitativ superioară, cea a asocierii politice și integrării economice.

Astfel, Acordul de Asociere se fundamentează pe o abordare inovativă și ambițioasă, incluzând crearea unei Zone de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC).

Semnarea și implementarea ZLSAC va transforma nu doar relațiile economice, comerciale sau investiționale dintre RM și UE, dar și întreg spațiul economic intern [5]. ZLSAC este cel mai ambițios acord bilateral pe care UE l-a negociat vreodată cu un partener alături de care a dezvoltat relații comerciale. Acesta nu doar va deschide fluxul reciproc pe piețele produselor pentru construcții prin eliminarea și reducerea taxelor, dar va duce și la armonizarea intensă a reglementărilor și standardelor în acest domeniu.

ZLSAC oferă Moldovei cadrul adecvat pentru modernizare și dezvoltare, care, vizând activitatea economică curentă, va afecta pozitiv atât consumatorii, cât și antreprenorii. Concomitent, se va deschide accesul pentru exportatorii de produse pentru construcții fabricate în Moldova pe piețele statelor UE.

Taxele mai mici vor condiționa o concurență mai mare, iar concurența mai mare, va determina stabilirea prețurilor la produsele pentru construcții mai mici, favorizând astfel consumatorii.

De asemenea, ZLSAC prevede liberalizarea serviciilor de construcții și armonizarea practicilor moldovenești cu cele europene. Liberalizarea circulației capitalului va determina accesul facilitat la capital și alocarea productivă a acestuia, respectiv creșterea economică.

ZLSAC prevede nu doar deschiderea reciprocă a piețelor pentru produsele și serviciile de construcții, dar presupune și o armonizare graduală cu reglementările și standardele UE pentru comerț și pentru sectoarele ce țin de comerț, precum reguli de evaluare a conformității, reguli sanitare etc., asigurând astfel premisele pentru o integrare intensă pe piața comunitară, care de altfel este și cea mai mare la nivel mondial, cu 500 de milioane de consumatori și o valoare nominală a PIB-ului de circa 20 de trilioane de dolari SUA.

Una dintre principalele probleme cu care se confruntă companiile din Moldova și cele din UE este existența unor norme și standarde tehnice diferite, care fac comerțul transfrontalier cu produsele pentru construcții dificil. ZLSAC prevede o armonizare intensă între standardele la produsele pentru construcții din Moldova și UE.

Conform Anexei XVI la Acordul de Asociere, în anul 2015 Republica Moldova trebuie să asigure implementarea totală a Regulamentului (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 09.03.2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții. Implicit, această transpunere presupune adoptarea și implementarea a întregului corp de standarde europene privind produsele pentru construcții, inclusiv a standardelor de referință.

În timp, această aliniere va reduce costurile pentru companiile care astăzi trebuie să respecte două seturi de standarde diferite și să aplice pentru certificate distincte. Vor exista și efecte pozitive indirecte pentru producătorii de produse de construcții din Moldova, deoarece noile standarde vor stimula modernizarea întreprinderilor și îmbunătățirea procesului de producție, precum și investițiile în noile tehnologii. Nu mai puțin importante sunt și ajustările ce țin de achizițiile publice, concurență și drepturile proprietății intelectuale – toate aceste schimbări vor duce la ameliorarea mediului de afaceri prin eradicarea practicilor corupte, prin crearea noilor oportunități investiționale și prin modernizarea economiei.

Un prim efect direct va fi reducerea costurilor companiilor ce țin de trecerea procedurilor de evaluare a conformității produselor pentru construcții. Odată cu implementarea prevederilor ZLSAC va fi instituit un mecanism de recunoaștere reciprocă a procedurilor de evaluare a conformității, astfel reducându-se costurile de plasare pe piață a produselor pentru construcții. Conform estimărilor, costul produselor industriale (implicit al produselor pentru construcții) s-ar reduce cu 35%. Indirect, beneficiile vor rezulta din faptul că companiile vor fi stimulate să investească în calitate și tehnologii noi pentru a fi competitivi.

UE este cel mai important partener comercial al Moldovei, acoperind circa 45% din comerțul extern al țării [5]. O integrare economică mai aprofundată prin intermediul ZLSAC va reprezenta un impuls puternic pentru creșterea economiei țării. Fiind un element principal al Acordului de Asociere, ZLSAC va crea oportunități de afaceri în Moldova, va promova o modernizare economică reală a sectorului produselor pentru construcții din Republica Moldova și va facilita integrarea acestuia în sectorul produselor pentru construcții din UE. Rezultatul direct al stabilirii ZLSAC cu UE este faptul că, în Moldova, cetățenii vor beneficia de produse și servicii de construcții de o calitate și o siguranță sporită, iar producătorii autohtoni de produse pentru construcții vor fi susținuți în accesarea într-un mod mai eficient și deschis a piețelor internaționale.

Beneficiile se preconizează a fi mai mari pentru Moldova, deoarece armonizarea la standardele UE în domeniul construcțiilor va deschide de facto nu doar piața UE pentru producătorii și exportatorii din Moldova, dar și va spori accesul produselor și serviciilor de construcții din Moldova pe piețele țărilor terțe, atunci când antreprenorii moldoveni se vor conforma la standardele UE.

ZLSAC va oferi un nou mediu pentru dezvoltarea relațiilor economice dintre UE și Moldova. Noi oportunități comerciale și de investiții vor fi create pentru a stimula concurența în domeniul construcțiilor.

Toate aceste elemente reprezintă factori cheie pentru restructurarea și modernizarea economică a sectorului produselor pentru construcții din Republica Moldova.

## 4.2. Provocări

Implementarea Acordului de Asociere și transpunerea în Republica Moldova a legislației și standardelor europene este asociată și cu un șir de provocări cu care se vor confrunta organizațiile și întreprinderile din țară.

Printre principalele provocări pot fi menționate următoarele:

### 1. Vor fi necesare resurse și eforturi considerabile pentru efectuarea transformărilor de sistem în sectorul produselor pentru construcții.

Primii ani de adaptare la ZLSAC ar putea să fie mai dificili. Acest fapt nu este surprinzător, deoarece transformările de sistem duc mereu la pierderi pe termen scurt pentru anumite segmente. Producătorii autohtoni vor fi nevoiți să investească în rețehnologizarea procesului de producere, perfecționarea cadrelor. Laboratoarele de încercări vor avea nevoie de investiții în utilaje și echipamente noi, pentru efectuarea încercărilor și testărilor conform standardelor europene. În același timp vor fi necesare investiții în reformele instituționale, în recalificarea specialiștilor din sectorul construcțiilor (proiectanți, ingineri, diriginți de șantier etc.).

### 2. Creșterea costului produselor pentru construcții autohtone.

Investițiile în utilaje și echipamente noi necesare atât pentru fabricarea produselor pentru construcții conform noilor standarde europene, cât și pentru încercările și testările acestora se vor reflecta asupra costului fabricării produselor și costului serviciilor de evaluare a conformității. De asemenea, investițiile în recalificarea specialiștilor vor trebui recuperate din costul produselor. Creșterea costului produselor pentru construcții autohtone poate avea loc și din cauza cerințelor mai exigente stabilite de standardele europene.

### 3. Eliminarea de pe piața produselor pentru construcții a unor producători autohtoni.

Necesitatea investițiilor în rețehnologizarea procesului de producere, în marketing etc., creșterea concurenței și alți factori pot determina eliminarea de pe piața locală a unor producători autohtoni (în special a celor care ocupă poziții dominante sau monopoliste), sînt mai puțin inovativi și flexibili și nu vor putea concura cu producătorii europeni.

### 4. Scăderea importurilor de produse pentru construcții din alte țări decît cele europene (în special din țările CSI).

Unii importatori de produse pentru construcții ar putea fi afectați de implementarea noilor standarde europene atunci, cînd produsele pentru construcții importate din alte țări (în special din țările CSI) nu vor putea fi introduse pe piața Republicii Moldova, deoarece nu vor fi conforme cu cerințele standardelor europene. Concomitent, în cazul importului din țările europene, produsele pentru construcții vor beneficia de mecanismul de recunoaștere a rezultatelor evaluării conformității, iar în cazul produselor pentru construcții importate din țările CSI recunoașterea va fi posibilă doar în cazul în care și în aceste țări vor fi implementate standardele europene și produsele respective vor fi conforme cu aceste standarde.

## **5. Utilizarea produselor pentru construcții fabricate conform standardelor europene va fi complicată, deoarece normativele în construcții nu sunt armonizate cu standardele europene.**

Utilizarea produselor pentru construcții este influențată în mod direct de cerințele documentelor normative în construcții. La momentul actual, cerințele față de construcții, sisteme ingineresti și alte elemente ale clădirilor stabilite în normativele în construcții se bazează pe prevederile standardelor GOST. Deoarece standardele europene stabilesc anumite cerințe privind caracteristicile produselor pentru construcții, care, în cele mai dese cazuri, nu corespund cerințelor din standardele GOST, utilizarea produselor pentru construcții conforme cu standardele europene va fi dificilă. Astfel, normativele în construcții vor crea bariere tehnice în procesul utilizării produselor conforme cu standardele europene.

## **6. Reticența mediului de afaceri în ceea ce privește implementarea standardelor europene.**

Sectorul produselor pentru construcții nu este cel mai important în sensul exporturilor în țările europene. Din aceste considerente producătorii autohtoni orientați doar spre piața țărilor CSI sau piața locală sunt reticenți în ceea ce privește implementarea standardelor europene, deoarece consideră că beneficiile implementării acestor standarde nu se referă la produsele lor.

## **7. Scăderea volumului serviciilor prestate de organismele de evaluare a conformității autohtone.**

Implementarea Acordului de Asociere și a ZLSAC presupune implementarea mecanismului de recunoaștere reciprocă a rezultatelor evaluării conformității produselor. Aceasta înseamnă că pentru majoritatea produselor pentru construcții importate din țările europene și care sunt fabricate conform standardelor europene armonizate se vor aplica doar procedurile de recunoaștere a rezultatelor evaluării conformității efectuate, fără a fi nevoie de careva încercări/testări suplimentare. Această poate determina scăderea volumului de servicii prestate de laboratoarele de încercări autohtone, care în prezent activează în baza standardelor GOST.





## 5. Chestionar

Pentru înțelegerea mai bună a percepției de părțile interesate din sectorul produselor pentru construcții a beneficiilor implementării standardelor europene adoptate în cadrul ZLSAC, precum și identificarea mai exactă a provocărilor confruntate, a fost elaborat un chestionar (anexa 3), care cuprinde 16 întrebări.

Întrebările au fost formulate astfel, încât să permită elucidarea atât a aspectelor generale legate de aplicarea standardelor de părțile interesate și accesul la informații despre standardizare națională, cât și a beneficiilor și provocărilor menționate mai sus.

Acest chestionar este destinat autorităților publice de reglementare și cu funcții de supraveghere a pieței, organismelor de certificare și laboratoarelor de încercări, producătorilor autohtoni de produse pentru construcții, antreprenorilor în construcții.



## 6. Rezultatele chestionării

În cadrul elaborării prezentului Studiu unui număr de organizații/întreprinderi i-a fost solicitată îndeplinirea Chestionarului privind studiul beneficiilor și provocărilor asociate cu implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții.

În total, chestionarul a fost îndeplinit de:

- autoritatea de reglementare (Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor);
- Centrul Național de Acreditare "MOLDAC";
- 6 organisme de certificare;
- 5 laboratoare de încercări;
- 3 fabricanți de produse pentru construcții.

Rezultatele chestionării sunt generalizate și expuse în anexa 4.



## 7. Concluzii și recomandări

În rezultatul chestionării reprezentanților sectorului produselor pentru construcții, precum și reieșind din generalizarea practicilor și experienței din sector, este posibil de concluzionat următoarele:

1. Doar 50% din respondenți au confirmat că sunt bine informați despre prevederile Acordului de Asociere RM – UE și condițiile de instituire a Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC).

**Recomandare:** Pentru creșterea gradului de cunoaștere de către reprezentanții sectorului produselor pentru construcții din Republica Moldova despre beneficiile oferite de Acordul de Asociere și ZLSAC, este necesar de organizat campanii de informare cu expunerea detaliată a informațiilor despre Acordul de Asociere și ZLSAC, relevante sectorului produselor pentru construcții. Este oportun de elaborat un set de materiale informaționale vizînd diferite aspecte ale Acordului de Asociere și ZLSAC specifice sectorului construcțiilor: perioada de tranziție și cum ea va derula; particularitățile exportului produselor pentru construcții autohtone; particularitățile importului de produse pentru construcții din țările europene și țările CSI; modalitatea sau modalitățile de recunoaștere a rezultatelor evaluării conformității; informații despre taxele vamale și înlesnirile acordate etc.

2. Peste 90% din respondenți consideră că implementarea în Republica Moldova a standardelor europene privind produsele pentru construcții este reală și optează pentru stabilirea unui termen de implementare de 3-5 ani.

**Recomandare:** Este cert faptul că schimbările de sistem în sectorul produselor pentru construcții nu pot fi realizate momentan. Pentru realizarea eficientă a procesului de implementare a standardelor europene și de înlocuire a standardelor GOST, este necesar de instituit un mecanism de tranziție. În acest sens, este oportun de divizat perioada de tranziție în cîteva etape:

1) etapa 1: se vor anula standardele GOST depășite – pentru produse care nu se mai confecționează: panouri de beton; cabine sanitare de beton; panouri și planșee de lemn pentru case particulare etc.;

2) etapa 2: se va realiza implementarea standardelor europene și înlocuirea standardelor GOST pentru acele produse, pentru care: i) nu există producere autohtonă; ii) produsele plasate pe piața locală sunt de import (preponderent din țările europene) și iii) pentru care riscurile asociate cu utilizarea lor sunt minime (de exemplu standarde pentru plăcile ceramice, parchet laminat, obiecte sanitare ceramice și din acril, tavane suspendate etc.);

3) etapa 3: se va realiza implementarea standardelor europene privind diverse sisteme ingineresti și componentele acestora: sisteme de încălzire și ventilare, de condiționare, de automatizare etc., precum și privind diverse elemente ale clădirilor pentru care există producere autohtonă (cu utilizarea tehnologiilor moderne) și importul din țările europene: uși și ferestre din PVC și profil de aluminiu; uși de interior și feronerie etc.

4) etapa 4: se va realiza implementarea celor mai complexe standarde europene: Eurocodurile și standardele la betoane și produsele pentru construcții din care se execută structurile clădirilor (cărămidă, blocuri de beton, armatură, ciment etc.)

În scopul asigurării previzibilității transformărilor, este recomandabil ca autoritatea de reglementare competentă, în comun cu alte instituții responsabile, să elaboreze un plan detaliat privind perioada de tranziție de la standardele GOST la standardele europene și să-l aducă la cunoștința reprezentanților sectorului produselor pentru construcții.

**3. Peste 90% din respondenți consideră că unele din standardele GOST sunt depășite și nu asigură calitatea necesară a produselor pentru construcții în corespundere cu nivelul actual al progresului tehnologic.**

Acest rezultat confirmă faptul că multe din standardele GOST, în special cele aprobate pe timpurile U.R.S.S., nu corespund în totalitate progresului tehnologic. Uneori, părțile interesate practică "adaptarea" cerințelor unui standard GOST depășit la produse moderne, fie aplicând "prin analogie" unele cerințe sau metode de încercări, fie aplicând doar o parte din cerințe stabilite în standard.

**4. Peste 90% din respondenți consideră că implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții este benefică pentru sectorul construcțiilor din Republica Moldova.**

Este important că reprezentanții sectorului produselor pentru construcții, chiar dacă consideră că se vor confrunta cu mai multe provocări asociate cu implementarea standardelor europene, conștientizează că, din perspectiva macroeconomică, acest proces va fi unul benefic pentru întreaga ramură a construcțiilor.

**Recomandare:** Pentru a menține și a consolida această abordare a efectului pozitiv al implementării standardelor europene, este necesar de continuat și chiar de intensificat campaniile de informare a părților interesate privind beneficiile implementării standardelor europene.

**5. Puțin mai mult de 50% din respondenți consideră că implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții oferă respondenților mai multe beneficii.**

Cu toate că cca 15% din respondenți consideră că implementarea standardelor europene este asociată mai mult cu provocări, este important că mediul de afaceri are, totuși, atitudinea pozitivă față de implementarea standardelor europene.

**6. Eliminarea barierelor tehnice în calea comerțului cu produsele pentru construcții, stimularea modernizării întreprinderilor și investițiilor în noile tehnologii sunt cele mai importante beneficii cu care se asociază implementarea standardelor europene.**



Mai jos sunt prezentate beneficiile implementării standardelor europene, aranjate în ordine descrescătoare după numărul de puncte acumulate, conform opiniei respondenților.

	pct.
Eliminarea barierelor tehnice în calea comerțului cu produse pentru construcții atât la exporturi, cât și la importuri	9
Stimularea modernizării întreprinderilor autohtone și îmbunătățirii procesului de producție, precum și investițiilor în noile tehnologii	9
Deschiderea pieței europene pentru produsele de construcții autohtone	8
Creșterea calității produselor pentru construcții plasate pe piața Republicii Moldova	8
Îmbunătățirea imaginii producătorilor autohtoni de produse pentru construcții care aplică standardele europene	8
Creșterea concurenței pe piața produselor pentru construcții și reducerea prețurilor la acestea	7
Eliminarea/reducerea taxelor la produsele pentru construcții autohtone exportate în țările europene	6
Creșterea investițiilor străine în fabricarea produselor pentru construcții în Republica Moldova	6
Reducerea costurilor de producție, minimizarea deșeurilor și îmbunătățirea eficienței procesului de producere	4
Reducerea costurilor ce țin de procedurile de evaluare a conformității produselor pentru construcții, inclusiv prin implementarea mecanismului de recunoaștere a rezultatelor evaluării conformității	3

**Recomandare:** Opinia respondenților este foarte importantă și trebuie să fie luată în considerare la desfășurarea campaniilor de promovare a standardelor europene. Ar fi oportună dezvoltarea diferitor materiale informaționale cu exemple concrete în susținerea fiecărui beneficiu menționat mai sus.

**7. Necesitatea investițiilor majore în utilaje și echipamente moderne pentru laboratoarele de încercări a produselor pentru construcții – cea mai mare provocare cu care se va confrunta sectorul produselor pentru construcții în procesul de implementare a standardelor europene.**

Mai jos sunt prezentate provocările asociate cu implementarea standardelor europene, aranjate în ordine descrescătoare după numărul de puncte acumulate, conform opiniei respondenților.

	pct.
Necesitatea investițiilor majore în utilaje și echipamente moderne pentru laboratoarele de încercări a produselor pentru construcții	12
Necesitatea investițiilor majore în tehnologiile moderne de producere	9
Necesitatea recalificării specialiștilor	9
Creșterea costului produselor pentru construcții autohtone din cauza cerințelor mai exigente din standardele europene	7

Creșterea costurilor serviciilor de evaluare a conformității produselor pentru construcții (încercări de laborator, certificare) din cauza metodelor de încercări mai costisitoare	7
Producătorii autohtoni de produse pentru construcții nu vor rezista concurenței din partea companiilor europene și se vor falimenta	6
Imposibilitatea implementării standardelor europene din cauza că normativele în construcții în vigoare nu sunt armonizate cu aceste standarde și stabilesc cerințe contradictorii	5
Clienții întreprinderii nu sînt cointeresați în implementarea standardelor europene și nu cer acest lucru	5
Invadarea pieței autohtone cu produse pentru construcții necalitative	1

**Recomandare:** Mai sus sunt prezentate informații valoroase – provocările cu care se asociază implementarea standardelor europene. Opinia respondenților este foarte importantă și trebuie luată în considerare la desfășurarea campaniilor de promovare a standardelor europene. Ar fi oportună dezvoltarea diferitor materiale informaționale cu exemple și argumente concrete de ce provocările menționate mai sus nu sunt atît de "grave" și în perspectiva de lungă durată practic se vor transforma în beneficii.

8. Toți (100%) respondenții consideră că statul ar trebui să promoveze implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții.

9. Crearea mecanismului de tranziție de la standardele GOST la standardele europene reprezintă principalul instrument de promovare a implementării standardelor europene.

Peste 90% din respondenți consideră că pentru promovarea implementării standardelor europene statul trebuie să dezvolte și să aplice un mecanism eficient de tranziție de la standardele GOST la cele europene. Concomitent, conform opiniei respondenților, vor fi eficiente și alte instrumente de promovare a implementării standardelor europene. Acestea sunt prezentate mai jos, aranjate în ordinea descrescătoare, conform numărul de puncte acumulate.

	pct.
Crearea mecanismelor de tranziție treptată de la standardele GOST la standardele europene privind produsele pentru construcții	11
Realizarea unor campanii de informare/conștientizare despre implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții	9
Realizarea unor instruirii/conferințe pentru specialiștii în domeniul construcțiilor despre implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții	8
Crearea cadrului legal și normativ care ar impune implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții	8
Realizarea unor programe de stat privind facilitarea dotării laboratoarelor de încercări private cu utilaje și echipamente moderne pentru testarea produselor pentru construcții	8
Crearea/dezvoltarea laboratoarelor de stat pentru testarea produselor pentru construcții	8
Impunerea mediului de afaceri să implementeze standardele europene privind produsele pentru construcții, prin aplicarea instrumentelor de constrîngere (controale, amenzi etc.)	2

Totodată, respondenții consideră că mecanismele de constrângere (aplicarea penalităților, amenzilor etc.) nu vor fi eficiente în ceea ce privește promovarea implementării standardelor europene.

**Recomandare:** Va fi util ca autoritatea de reglementare în domeniul construcțiilor, la implementarea Planului de acțiuni privind armonizarea reglementărilor tehnice și a standardelor naționale în domeniul construcțiilor cu legislația și standardele europene pentru anii 2014-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 933 din 12.11.2014, să țină cont de opiniile reprezentanților sectorului produselor pentru construcții și să le integreze în acțiunile pe care le desfășoară pentru realizarea Planului respectiv.

**10. 50% din respondenți recunosc că nu sunt direct responsabili pentru promovarea implementării standardelor europene, dar sunt dispuși să participe activ în acest proces și doar cca 15% din respondenți consideră că nu trebuie să se implice în acest proces.**

Participarea întreprinderilor în activitatea de standardizare reprezintă un avantaj mare pentru acestea. Participarea întreprinderilor în activitatea de standardizare se realizează prin intermediul comitetelor tehnice de standardizare, care au drept rol elaborarea de standarde, analiza și revizuirea standardelor moldovene, propunerea spre anulare/inlocuire sau revizuire a standardelor etc. Implicarea în activitatea de standardizare este importantă și benefică pentru întreprinderi, iar avantajele implicării sunt prezentate detaliat în publicațiile Institutului Național de Standardizare care pot fi accesate pe pagina-web: [www.standard.md](http://www.standard.md).

**Recomandare:** Pentru ca întreprinderile să participe activ și să influențeze în mod direct procesul de tranziție de la standardele GOST la standardele europene, este recomandat de constituit comitete tehnice de standardizare în diferite subdomenii ale sectorului produselor pentru construcții, care vor desfășura activitățile specifice comitetelor tehnice.

**11. 50% din respondenți au comunicat că ar putea contribui la promovarea implementării standardelor europene, prin aplicarea acestora în activitatea lor, renunțând totodată la aplicarea standardelor GOST, iar cca 40% din respondenți ar fi gata să solicite clienților săi să implementeze standardele europene și să renunțe la aplicarea standardelor GOST.**

**Recomandare:** În susținerea eforturilor statului privind promovarea standardelor europene, ar fi util ca întreprinderile din sectorul produselor pentru construcții (în special organismele de certificare și laboratoarele de încercări) să contribuie la acest proces prin informarea clienților lor despre existența standardelor europene similare/echivalente cu standardele GOST, aplicabile la moment de clienții acestora. Se preconizează ca această informare să poată stimula implementarea standardelor europene la fabricarea produselor pentru construcții.



## Bibliografie

- [1] "Building trust. The Conformity Assessment Toolbox". Organizația Internațională de Standardizare (ISO), 2010
- [2] [www.acreditare.md](http://www.acreditare.md) – pagina-web oficială a Centrului Național de Acreditare "MOLDAC"
- [3] [http://ec.europa.eu/growth/sectors/construction/product-regulation/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/growth/sectors/construction/product-regulation/index_en.htm)
- [4] <http://www.mdrap.ro/constructii/-4218/-4398>
- [5] Ghidul Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova (<http://www.mfa.gov.md>; [www.dcfta.md](http://www.dcfta.md))
- [6] "Ghidul albastru" referitor la punerea în aplicare a normelor UE privind produsele (<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/12661/attachments/1/translations/ro/renditions/native>)
- [7] Aspecte de conflictualitate a standardelor moldovene, INS, 2014 ([www.standard.md](http://www.standard.md))



## Anexa 1

### Lista organismelor de certificare a produselor pentru construcții din Republica Moldova acreditate

- 1) Î.S. „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare”
- 2) SC „Inspecție, Certificare, Calitate” SRL
- 3) „Centrul Tehnic pentru Securitate Industrială și Certificare” Î.S.
- 4) SA „INMACOMPROIECT”
- 5) ÎS „INCERCOM”
- 6) SRL „Cvalimetritot”
- 7) ÎCS „TRANS-STANDARD” SRL
- 8) „Controlconstruct” SRL
- 9) SRL „CERTMATCON”

### Lista laboratoarelor de încercări a produselor pentru construcții din Republica Moldova acreditate

- 1) SA „Cariera de granit și pietriș din Soroca”
- 2) Combinatul materialelor de deconstrucție „Macon” SA
- 3) SA „Promstroi-Grup”
- 4) Centrul de Analiză și Încercări „Pielart-AIRIN” SRL
- 5) SATÎ „Combinatul de ciment din Rîbnița”
- 6) Institutul de Cercetări Științifice în Construcții „Incercom”
- 7) ÎM „Badprim” SRL
- 8) ÎM „Knauf-Gips” SRL
- 9) SA „Supraten”
- 10) ÎM „Palplast” SRL
- 11) SRL „Fistfog”
- 12) SA „Armo-Beton”
- 13) „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare” Î.S.
- 14) SA „F.E.C.”
- 15) SA „Făuritorul”
- 16) „Lafarge Ciment(Moldova)” SA
- 17) Uzina de traverse din beton, mun. Bălți
- 18) Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chișinău
- 19) ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”
- 20) ICȘPSA „Inmacomproiect”
- 21) SRL „CERTMATCON”
- 22) SA „Magistrala”

## Anexa 2

### Legislația Europeană privind unele aspecte concrete ce țin de evaluarea conformității produselor pentru construcții

- 1) Decizia Comisiei 95/467/CE din 24 octombrie 1995 de punere în aplicare a articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului privind produsele pentru construcții
- 2) Decizia Comisiei 96/577/CE din 24 iunie 1996 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește sistemele fixe de combatere a incendiilor
- 3) Decizia Comisiei 96/578/CE din 24 iunie 1996 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește obiectele sanitare
- 4) Decizia Comisiei 96/580/CE din 24 iunie 1996 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește pereții cortină
- 5) Decizia Comisiei 96/582/CE din 24 iunie 1996 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește sistemele de etanșare a geamurilor pentru construcții și ancorele metalice pentru beton
- 6) Decizia Comisiei 96/579/CE din 24 iunie 1996 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește dispozitivele fixe pentru circulație
- 7) Decizia Comisiei 96/581/CEE din 24 iunie 1996 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului privind geotextilele
- 8) Decizia Comisiei 97/161/CE din 17 februarie 1997 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește ancorele metalice utilizate la fixarea sistemelor ușoare în ciment
- 9) Decizia Comisiei 97/177/CE din 17 februarie 1997 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește ancorele metalice fixate prin injecție, utilizate în zidărie
- 10) Decizia Comisiei 97/462/CE din 27 iunie 1997 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește panourile din lemn
- 11) Decizia Comisiei 97/463/CE din 27 iunie 1997 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește ancorele din material plastic utilizate la beton și zidărie
- 12) Decizia Comisiei 97/464/CE din 27 iunie 1997 privind procedura de atestare a conformității produselor de construcție în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva

89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește produsele de construcție pentru instalațiile de epurare a apelor uzate

13) Decizia Comisiei 97/555/CE din 14 iulie 1997 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește tipuri de ciment, var de construcție și alți lianți hidraulici

14) Decizia Comisiei 97/556/CE din 14 iulie 1997 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește sistemele/ansamblurile compozite pentru izolarea termică exterioară cu tencuială (ETICS)

15) Decizia Comisiei 97/597/CE din 14 iulie 1997 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva Consiliului 89/106/CEE în ceea ce privește produsele din oțel-beton și oțel pentru armarea și precomprimarea betonului

16) Decizia Comisiei 97/638/CE din 19 septembrie 1997 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește dispozitivele de fixare pentru lemn de construcție

17) Decizia Comisiei 97/740/CE din 14 octombrie 1997 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește produsele de bază și auxiliare pentru zidărie

18) Decizia Comisiei 97/808/CE din 20 noiembrie 1997 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește pardoselile

19) Decizia Comisiei 98/279/CE din 5 decembrie 1997 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului, în ceea ce privește ansamblurile/sistemele de cofraje permanente neportante pe bază de blocuri sau panouri din materiale izolante și, uneori, din beton

20) Decizia Comisiei 98/143/CE din 3 februarie 1998 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește sistemele de membrane suple cu fixare mecanică pentru etanșarea acoperișurilor

21) Decizia Comisiei 98/213/CE din 9 martie 1998 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 98/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește ansamblurile de pereți despărțitori

22) Decizia Comisiei 98/214/CE din 9 martie 1998 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții, în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 98/106/CEE a Consiliului, în ceea ce privește produsele pentru construcții metalice și produsele conexe

23) Decizia Comisiei 98/437/CE din 30 iunie 1998 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului, în ceea ce privește finisajele pereților interiori și exteriori și ale plafoanelor

24) Decizia Comisiei 98/456/CE din 3 iulie 1998 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a

Consiliului în ceea ce privește ansamblurile de post-tensionare pentru structuri precomprimate

25) Decizia Comisiei 1998/598/CE din 9 octombrie 1998 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește agregatele

26) Decizia Comisiei 98/599/CE din 12 octombrie 1998 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește ansamblurile lichide de etanșare pentru acoperișuri

27) Decizia Comisiei 98/600/CE din 12 octombrie 1998 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului, în ceea ce privește ansamblurile pentru acoperișuri translucide autoportante (cu excepția celor pe bază de produse din sticlă)

28) Decizia Comisiei 98/601/CE din 13 octombrie 1998 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului, în ceea ce privește produsele pentru construcția drumurilor

29) Decizia Comisiei 1999/89/CE din 25 ianuarie 1999 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în conformitate cu articolul 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la garniturile de scări prefabricate

30) Decizia Comisiei 1999/90/CE din 25 ianuarie 1999 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului privind membranele

31) Decizia Comisiei 1999/91/CE din 25 ianuarie 1999 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la produsele termoizolante

32) Decizia Comisiei 1999/92/CE din 25 ianuarie 1999 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la grinzile și stâlpii din materiale compozite ușoare pe bază de lemn

33) Decizia Comisiei 1999/93/CE din 25 ianuarie 1999 privind procedura de atestare a conformității produselor de construcție conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la ușile, ferestrele, obloanele, storurile, portalurile și feroneria aferentă

34) Decizia Comisiei 1999/94/CE din 25 ianuarie 1999 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la produsele prefabricate din beton normal, din beton ușor sau din beton celular autoclavizat

35) Decizia Comisiei 1999/453/CE din 18 iunie 1999 de modificare a Deciziilor 96/579/CE și 97/808/CE privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește dispozitivele fixe pentru circulație și îmbrăcămintea rutieră

36) Decizia Comisiei 1999/454/CE din 22 iunie 1999 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește produsele pentru oprirea focului, pentru etanșare la foc și pentru protecție la foc

37) Decizia Comisiei 1999/455/CE din 22 iunie 1999 privind procedura pentru atestarea conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește ansamblurile pentru construcții prefabricate cu schelet din lemn și din bârne

38) Decizia Comisiei 1999/469/CE din 25 iunie 1999 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la produsele pentru beton, mortar și pastă de ciment

39) Decizia Comisiei 1999/471/CE din 29 iunie 1999 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la aparatele de încălzire a spațiului

40) Decizia Comisiei 1999/472/CE din 1 iulie 1999 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la țevile, rezervoarele și accesoriile de instalații care nu intră în contact cu apa destinată consumului uman

41) Decizia Comisiei 2000/245/CE din 2 februarie 2000 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (4) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la sticla plată, sticla profilată și produsele din sticlă modelată

42) Decizia Comisiei 2000/273/CE din 27 martie 2000 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la șapte produse supuse agrementării tehnice europene fără Ghid

43) Decizia Comisiei 2000/447/CE din 13 iunie 2000 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la panourile prefabricate căptușite precomprimate portante pe bază de lemn și panouri ușoare compozite autoportante

44) Decizia Comisiei 2000/606/CE din 26 septembrie 2000 privind procedura de atestare a conformității produselor de construcție în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește șase produse care intră sub incidența agrementelor tehnice europene fără ghiduri

45) Decizia Comisiei 2001/19/CE din 20 decembrie 2000 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la rosturile de expansiune pentru poduri la șosea

46) Decizia Comisiei 2001/596/CE din 8 ianuarie 2001 de modificare a Deciziilor 95/467/CE, 96/578/CE, 96/580/CE, 97/176/CE, 97/462/CE, 97/556/CE, 97/740/CE, 97/808/CE, 98/213/CE, 98/214/CE, 98/279/CE, 98/436/CE, 98/437/CE, 98/599/CE, 98/600/CE, 98/601/CE, 1999/89/CE, 1999/90/CE, 1999/91/CE, 1999/454/CE, 1999/469/CE, 1999/470/CE, 1999/471/CE, 1999/472/CE, 2000/245/CE, 2000/273/CE și 2000/447/CE privind procedura de atestare a conformității anumitor produse pentru construcții în temeiul articolului 20 din Directiva 89/106/CEE a Consiliului

47) Decizia Comisiei 2001/308/CE din 31 ianuarie 2001 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la Vetures



- 49) Decizia Comisiei 2002/359/CE din 13 mai 2002 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în contact cu apa destinată consumului uman, în conformitate cu articolul 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului
- 50) Decizia Comisiei 2002/592/CE din 15 iulie 2002 de modificare a Deciziilor 95/467/CE, 96/577/CE, 96/578/CE și 98/598/CE privind procedura de atestarea conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la produsele de gips, sistemele fixe de stingere a incendiilor, instalațiile sanitare și, respectiv, agregatele
- 51) Decizia Comisiei 2003/639/CE din 4 septembrie 2003 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la ghermelele pentru rosturi de construcție
- 52) Decizia Comisiei 2003/640/CE din 4 septembrie 2003 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la kiturile pentru placarea pereților exteriori
- 53) Decizia Comisiei 2003/656/CE din 12 septembrie 2003 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la șapte produse pentru acordare tehnic european fără ghid
- 54) Decizia Comisiei 2003/655/CE din 12 septembrie 2003 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la kiturile de acoperire impermeabilă a pardoselilor și pereților din spații umede
- 55) Decizia Comisiei 2003/728/CE din 3 octombrie 2003 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește structurile metalice prefabricate, structurile din beton prefabricate, unitățile de construcție prefabricate, camerele frigorifice prefabricate și structurile de protecție împotriva căderii pietrelor
- 56) Decizia Comisiei 2003/722/CE din 6 octombrie 2003 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului referitor la kiturile de impermeabilizare cu aplicare în stare lichidă pentru tablurile de pod
- 57) Decizia Comisiei 2004/663/CE din 20 septembrie 2004 de modificare a Deciziei 97/464/CE a Comisiei privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește produsele pentru instalațiile de epurare a apelor uzate
- 58) Decizia Comisiei 2005/484/CE din 4 iulie 2005 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește structurile prefabricate (inclusiv elementele portante) pentru construcția antrepozitelor frigorifice și structurile prefabricate (altele decât elementele portante) pentru construcția antrepozitelor frigorifice
- 59) Decizia Comisiei 2011/284/UE din 12 mai 2011 privind procedura de atestare a conformității produselor pentru construcții conform articolului 20 alineatul (2) din Directiva 89/106/CEE a Consiliului în ceea ce privește cablurile electrice, de control și de comunicare
- 60) Regulamentul delegat (UE) nr. 1291/2014 al Comisiei din 16 iulie 2014 privind condițiile de clasificare, fără testare, a panourilor pe bază de lemn conforme cu standardul EN 13986 și a lambriurilor și placărilor din lemn masiv conforme cu standardul EN 14915 în ceea ce

privește capacitatea de protecție împotriva incendiilor, atunci când sunt utilizate pentru îmbrăcarea pereților și a plafoanelor;

61) Regulamentul delegat (UE) nr. 1292/2014 al Comisiei din 17 iulie 2014 privind condițiile de clasificare, fără testare, a anumitor pardoseli din lemn neacoperite conforme cu standardul EN 14342, în ceea ce privește comportamentul la foc al acestora;

62) Regulamentul delegat (UE) nr. 1293/2014 al Comisiei din 17 iulie 2014 privind condițiile de clasificare, fără testare, a plaselor și profilelor metalice pentru lucrări interioare de tencuire reglementate de standardul armonizat EN 13658-1, a plaselor și profilelor metalice pentru tencuiri exterioare reglementate de standardul armonizat EN 13658-2, precum și a profilelor metalice și a profilelor fasonate reglementate de standardul armonizat EN 14353 în ceea ce privește comportamentul la foc al acestora;

63) Decizia delegată (UE) 2015/1936 a Comisiei din 8 iulie 2015 privind sistemele aplicabile pentru evaluarea și verificarea constanței performanței pentru conductele de ventilație și țevile de ventilare a aerului în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului;

64) Decizia delegată (UE) 2015/1958 a Comisiei din 1 iulie 2015 privind sistemele aplicabile pentru evaluarea și verificarea constanței performanței geosinteticelelor și produselor conexe în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului;

65) Decizia delegată (UE) 2015/1959 a Comisiei din 1 iulie 2015 privind sistemele aplicabile pentru evaluarea și verificarea constanței performanței produselor pentru instalațiile de epurare a apelor uzate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului.

## Anexa 3

### CHESTIONAR privind studiul beneficiilor și provocărilor asociate cu implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții

Republica Moldova, ca țară europeană, împărtășește valori comune cu Uniunea Europeană și s-a angajat, prin semnarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană (în continuare – Acordul de Asociere), să pună în aplicare și să promoveze aceste valori.

Astfel, Republica Moldova s-a angajat să urmeze calea alinierii la practicile europene, preluând legislația și standardele europene.

Acordul de Asociere se fundamentează pe o abordare inovativă și ambițioasă, incluzând crearea unei Zone de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC).

Prezentul Chestionar este elaborat în scopul identificării beneficiilor și provocărilor legate de procesul de implementare în Republica Moldova a standardelor europene privind produsele pentru construcții, adoptate în cadrul ZLSAC.

*NOTĂ: Acest Chestionar se referă doar la standardele europene privind produsele pentru construcții (materiale de construcție) și nu se aplică standardelor europene pentru proiectarea sistemelor ingineresti (de încălzire, ventilare, apă și canalizare etc.), precum și standardelor europene pentru proiectarea structurilor (Eurocoduri).*

#### Date generale despre organizația/întreprinderea dvs.

<i>Denumirea organizației/întreprinderii</i>		
<i>Date de contact</i>	<i>Telefon:</i>	<i>e-mail:</i>
<i>Domeniu de activitate</i>	<i>Autoritate de reglementare</i>	<i>bifați aici</i>
	<i>Autoritate de supraveghere a pieței (control)</i>	<i>bifați aici</i>
	<i>Organism de certificare</i>	<i>bifați aici</i>
	<i>Laborator de încercări</i>	<i>bifați aici</i>
	<i>Antreprenor în construcții</i>	<i>bifați aici</i>
	<i>Producător de materiale de construcție</i>	<i>bifați aici</i>
	<i>Alt domeniu (indicați aici domeniu de activitate)</i>	<i>bifați aici</i>

#### ÎNTREBĂRI

1. Cât de des organizația/întreprinderea dvs. utilizează standarde în activitatea sa ?

1.1. Permanent

- 1.2. Destul de des
- 1.3. Rar
- 1.4. Nu utilizează

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă.

--

## 2. Organizația/întreprinderea dvs. este bine informată despre noutățile în domeniul standardizării din Republica Moldova ?

- 2.1. Foarte bine. Monitorizăm în permanență noutățile respective
- 2.2. Destul de bine. Periodic ne informăm despre noutățile respective
- 2.3. Nu prea bine. Ocazional sau la necesitate aflăm despre noutățile respective
- 2.4. Nu este informată

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă.

--

## 3. Care este sursa de informație a organizației/întreprinderii dvs. despre noutățile în domeniul standardizării din Republica Moldova ?

*NOTĂ – Puteți bifa mai multe variante de răspuns*

- 3.1. Pagina-web a Institutului Național de Standardizare ([www.standard.md](http://www.standard.md))
- 3.2. Pagina de Facebook a Institutului Național de Standardizare ([www.facebook.com/standard.md](http://www.facebook.com/standard.md))
- 3.3. Primim informații de la colegi din alte organizații/întreprinderi
- 3.4. Alte surse (*indicați aici din care surse primiți informații*)
- 3.5. Nu sîntem informați

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă.

--

4. Cunoașteți prevederile Acordului de Asociere RM – UE și condițiile de instituire a Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC) care au tangență cu sectorul produselor pentru construcții din Republica Moldova ?

- 4.1. Da, sînt bine informat
- 4.2. Cunosc puțin
- 4.3. Nu cunosc

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă.

--

5. Conform pct. 173 din Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 808 din 07.10.2014, Republica Moldova trebuia să transpună, în trimestrul IV 2015, în legislația națională Regulamentul (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții, ceea ce presupune implementarea a 442 de standarde europene armonizate privind produsele pentru construcții și încă 2022 standarde europene de referință, precum și eliminarea tuturor standardelor GOST conflictuale (peste 900 de standarde).

Cum apreciați acest efort de implementare a standardelor europene privind produsele pentru construcții ?

- 5.1. Este destul de real și poate fi realizat
- 5.2. Este destul de real, dar termenul de implementare trebuie să fie mai mare
- 5.3. Nu este real
- 5.4. Nu cunosc

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă.

--

6. Care ar trebui să fie termenul optim de tranziție de la standardele GOST aplicabile în Republica Moldova la standardele europene privind produsele pentru construcții ?

- 6.1. Imediat
- 6.2. Aproximativ 1-2 ani
- 6.3. Aproximativ 3-5 ani



- 6.4. Aproximativ 6-10 ani
- 6.5. Mai mult de 10 ani
- 6.6. Nu cunosc

**7. Considerați că standardele (GOST) privind produsele pentru construcții aplicabile în prezent în Republica Moldova asigură nivelul necesar de calitate al produselor în corespundere cu nivelul actual al dezvoltării tehnologice ?**

- 7.1. Da, standardele GOST asigură nivelul necesar de calitate al produselor pentru construcții
- 7.2. Parțial, unele din standardele GOST sunt învechite și nu asigură calitatea necesară a produselor pentru construcții
- 7.3. Nu, standardele GOST sunt învechite și nu asigură nivelul necesar de calitate al produselor pentru construcții
- 7.4. Nu cunosc

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă.

--

**8. Considerați că implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții este benefică pentru sectorul construcțiilor din Republica Moldova ?**

*NOTĂ – Atenționăm că această întrebare se referă la sectorul construcțiilor în general și nu la o organizație/întreprindere concretă. Solicităm să răspundeți la întrebarea dată din perspectiva sectorului construcțiilor și nu a organizației/întreprinderii dvs.*

- 8.1. Da, sectorul construcțiilor va avea de câștigat în rezultatul implementării standardelor europene
- 8.2. Nu, implementarea standardelor europene va afecta negativ sectorul construcțiilor
- 8.3. Situația în sectorul construcțiilor nu se va schimba
- 8.4. Nu cunosc

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă.

--

**9. Considerați că implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții oferă/crează organizației/întreprinderii dvs. mai multe beneficii sau mai multe provocări ?**

- |                          |  |
|--------------------------|--|
| <input type="checkbox"/> | 9.1. Oferă mai multe beneficii                                     |
| <input type="checkbox"/> | 9.2. Creează mai multe provocări                                   |
| <input type="checkbox"/> | 9.3. În egală măsură oferă atît beneficii cît și creează provocări |
| <input type="checkbox"/> | 9.4. Nu cunosc   |

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă.

--

## 10. Bifați beneficiile asociate cu implementarea în Republica Moldova a standardelor europene pentru produse de construcție.

*NOTĂ – Puteți bifa mai multe variante de răspuns*

- |                          |   |
|--------------------------|---|
| <input type="checkbox"/> | 10.1. Deschiderea pieței europene pentru produsele de construcții autohtone   |
| <input type="checkbox"/> | 10.2. Eliminarea barierelor tehnice în calea comerțului cu produse pentru construcții atît la exporturi, cît și la importuri  |
| <input type="checkbox"/> | 10.3. Eliminarea/reducerea taxelor la produsele pentru construcții autohtone exportate în țările europene   |
| <input type="checkbox"/> | 10.4. Creșterea concurenței pe piața produselor pentru construcții și reducerea prețurilor la acestea   |
| <input type="checkbox"/> | 10.5. Creșterea calității produselor pentru construcții plasate pe piața Republicii Moldova   |
| <input type="checkbox"/> | 10.6. Creșterea investițiilor străine în fabricarea produselor pentru construcții în Republica Moldova  |
| <input type="checkbox"/> | 10.7. Stimularea modernizării întreprinderilor autohtone și îmbunătățirii procesului de producție, precum și investițiilor în noile tehnologii  |
| <input type="checkbox"/> | 10.8. Reducerea costurilor ce țin de procedurile de evaluare a conformității produselor pentru construcții, inclusiv prin implementarea mecanismului de recunoaștere a rezultatelor evaluării conformității |
| <input type="checkbox"/> | 10.9. Îmbunătățirea imaginii producătorilor autohtoni de produse pentru construcții care aplică standardele europene  |
| <input type="checkbox"/> | 10.10. Reducerea costurilor de producție, minimizarea deșeurilor și îmbunătățirea eficienței procesului de producere  |
| <input type="checkbox"/> | 10.11. Nu există beneficii  |
| <input type="checkbox"/> | 10.12. Nu cunosc  |

Dacă considerați că există și alte beneficii, rugăm să le indicați în tabelul de mai jos

--

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă

--

**11. Bifați provocările asociate cu implementarea în Republica Moldova a standardelor europene pentru produse de construcție.**

*NOTĂ – Puteți bifa mai multe variante de răspuns*

- |                          |   |
|--------------------------|---|
| <input type="checkbox"/> | 11.1. Necesitatea recalificării specialiștilor  |
| <input type="checkbox"/> | 11.2. Necesitatea investițiilor majore în tehnologiile moderne de producere   |
| <input type="checkbox"/> | 11.3. Necesitatea investițiilor majore în utilaje și echipamente moderne pentru laboratoarele de încercări a produselor pentru construcții                                  |
| <input type="checkbox"/> | 11.4. Creșterea costului produselor pentru construcții autohtone din cauza cerințelor mai exigente din standardele europene   |
| <input type="checkbox"/> | 11.5. Creșterea costurilor serviciilor de evaluare a conformității produselor pentru construcții (încercări de laborator, certificare) din cauza metodelor de încercări mai |
| <input type="checkbox"/> | 11.6. Imposibilitatea implementării standardelor europene din cauza că normativele în construcții în vigoare nu sunt armonizate cu aceste standarde și stabilesc cerințe    |
| <input type="checkbox"/> | 11.7. Invadarea pieței autohtone cu produse pentru construcții necalitative   |
| <input type="checkbox"/> | 11.8. Producătorii autohtoni de produse pentru construcții nu vor rezista concurenței din partea companiilor europene și se vor falimenta                                   |
| <input type="checkbox"/> | 11.9. Clienții întreprinderii nu sînt cointeresați în implementarea standardelor europene și nu cer acest lucru   |
| <input type="checkbox"/> | 11.10. Nu există provocări  |
| <input type="checkbox"/> | 11.11. Nu cunosc  |

Dacă considerați că există și alte provocări, rugăm să le indicați în tabelul de mai jos

--

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă

--

**12. Considerați că statul ar trebui să promoveze implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții ?**

- |                          |                 |
|--------------------------|-----------------|
| <input type="checkbox"/> | 12.1. Da        |
| <input type="checkbox"/> | 12.2. Nu        |
| <input type="checkbox"/> | 12.3. Nu cunosc |

**13. Dacă la întrebarea 12 ați răspuns "Da", atunci indicați cum statul ar trebui să promoveze implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții ?**

*NOTĂ – Puteți bifa mai multe variante de răspuns*

- |                          |  |
|--------------------------|--|
| <input type="checkbox"/> | 13.1. Realizarea unor instruirii/conferințe pentru specialiștii în domeniul construcțiilor despre implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții |
| <input type="checkbox"/> | 13.2. Realizarea unor campanii de informare/conștientizare despre implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții                                 |
| <input type="checkbox"/> | 13.3. Crearea cadrului legal și normativ care ar impune implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții   |
| <input type="checkbox"/> | 13.4. Impunerea mediului de afaceri să implementeze standardele europene privind produsele pentru construcții, prin aplicarea instrumentelor de constrângere (controale,   |
| <input type="checkbox"/> | 13.5. Realizarea unor programe de stat privind facilitarea dotării laboratoarelor de încercări private cu utilaje și echipamente moderne pentru testarea produselor pentru |
| <input type="checkbox"/> | 13.6. Crearea/dezvoltarea laboratoarelor de stat pentru testarea produselor pentru construcții   |
| <input type="checkbox"/> | 13.7. Să anuleze imediat toate standardele GOST aplicabile în prezent și să impună implementarea standardelor europene pentru produsele pentru construcții                 |
| <input type="checkbox"/> | 13.8. Să creeze mecanisme de tranziție treptată de la standardele GOST la standardele europene privind produsele pentru construcții  |
| <input type="checkbox"/> | 13.9. Nu cunosc  |

Dacă considerați că există și alte instrumente de promovare a implementării standardelor europene privind produsele pentru construcții, rugăm să le indicați în tabelul de mai jos

--

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă

--

**14. Dacă la întrebarea 12 ați răspuns "Nu", atunci indicați de ce statul nu ar trebui să promoveze implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții ?**

- |                          |  |
|--------------------------|--|
| <input type="checkbox"/> | 14.1. Implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții este "problema" și interesul mediului de afaceri și nu este în interes public |
| <input type="checkbox"/> | 14.2. Statul trebuie să creeze doar regulile de joc (legislație) necesară pentru implementarea standardelor europene   |
| <input type="checkbox"/> | 14.3. Statul nu trebuie să investească banii publici în promovarea implementării standardelor europene   |
| <input type="checkbox"/> | 14.4. Nu cunosc  |

Dacă considerați că există și alte argumente de ce statul nu ar trebui să promoveze implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții, rugăm să le indicați în tabelul de mai jos

--

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă

--

**15. Cum apreciați rolul organizației/întreprinderii dvs. în procesul de promovare a implementării standardelor europene privind produsele pentru construcții ?**

- |                          |  |
|--------------------------|--|
| <input type="checkbox"/> | 15.1. Este direct responsabilă de acest proces și trebuie să se implice activ                          |
| <input type="checkbox"/> | 15.2. Nu este direct responsabilă, dar trebuie să se implice activ în acest proces                     |
| <input type="checkbox"/> | 15.3. Nu trebuie să se implice în acest proces, este responsabilitatea altor organizații/întreprinderi |
| <input type="checkbox"/> | 15.4. Nu cunosc  |

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă

--

**16. Dacă la întrebarea 15 ați bifat 15.1 sau 15.2, atunci indicați cum ar putea organizația/întreprinderea dvs. să se implice în procesul de promovare a implementării standardelor europene privind produsele pentru construcții ?**

- |                          |   |
|--------------------------|---|
| <input type="checkbox"/> | 16.1. Să implementeze standarde europene în activitatea sa, renunțând la aplicarea standardelor GOST                      |
| <input type="checkbox"/> | 16.2. Să ceară contragenților/clientilor săi să implementeze standarde europene, renunțând la aplicarea standardelor GOST |
| <input type="checkbox"/> | 16.3. Nu cunosc   |

Dacă considerați că există și alte instrumente de implicare a organizației/întreprinderii dvs. în procesul de promovare a implementării standardelor europene privind produsele pentru construcții, rugăm să le indicați în tabelul de mai jos

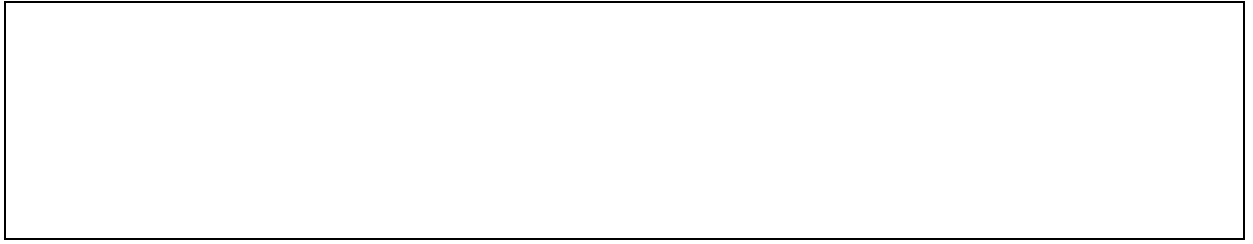
--

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă

--

Dacă considerați necesar, Vă rugăm să indicați în tabelul de mai jos orice comentarii/informații/sugestii suplimentare legate în general de întrebările din Chestionar





VĂ MULȚUMIM PENTRU COLABORARE!

## Anexa 4

### REZULTATELE CHESTIONĂRII

1. Cît de des organizația/întreprinderea dvs. utilizează standarde în activitatea sa ?

<input type="checkbox"/>	1.1. Permanent	9
<input type="checkbox"/>	1.2. Destul de des	2
<input type="checkbox"/>	1.3. Rar	1
<input type="checkbox"/>	1.4. Nu utilizează	

2. Organizația/întreprinderea dvs. este bine informată despre noutățile în domeniul standardizării din Republica Moldova ?

<input type="checkbox"/>	2.1. Foarte bine. Monitorizăm în permanență noutățile respective	4
<input type="checkbox"/>	2.2. Destul de bine. Periodic ne informăm despre noutățile respective	8
<input type="checkbox"/>	2.3. Nu prea bine. Ocazional sau la necesitate aflăm despre noutățile respective	
<input type="checkbox"/>	2.4. Nu este informată	

3. Care este sursa de informație a organizației/întreprinderii dvs. despre noutățile în domeniul standardizării din Republica Moldova ?

*NOTĂ – Puteți bifa mai multe variante de răspuns*

<input type="checkbox"/>	3.1. Pagina-web a Institutului Național de Standardizare (www.standard.md)	12
<input type="checkbox"/>	3.2. Pagina de Facebook a Institutului Național de Standardizare (www.facebook.com/standard.md)	2
<input type="checkbox"/>	3.3. Primim informații de la colegi din alte organizații/întreprinderi	4
<input type="checkbox"/>	3.4. Alte surse ( <i>indicați aici din care surse primiți informații</i> )	
<input type="checkbox"/>	3.5. Nu sîntem informați	

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă.

1) Scrisori, mesaje INS

4. Cunoașteți prevederile Acordului de Asociere RM – UE și condițiile de instituire a Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC) care au tangență cu sectorul produselor pentru construcții din Republica Moldova ?

<input type="checkbox"/>	4.1. Da, sînt bine informat	6
<input type="checkbox"/>	4.2. Cunosc puţin	6
<input type="checkbox"/>	4.3. Nu cunosc	

5. Conform pct. 173 din Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 808 din 07.10.2014, Republica Moldova trebuia să transpună, în trimestrul IV 2015, în legislația națională Regulamentul (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții, ceea ce presupune implementarea a 442 de standarde europene armonizate privind produsele pentru construcții și încă 2022 standarde europene de referință, precum și eliminarea tuturor standardelor GOST conflictuale (peste 900 de standarde).

Cum apreciați acest efort de implementare a standardelor europene privind produsele pentru construcții ?

<input type="checkbox"/>	5.1. Este destul de real și poate fi realizat	
<input type="checkbox"/>	5.2. Este destul de real, dar termenul de implementare trebuie să fie mai mare	11
<input type="checkbox"/>	5.3. Nu este real	1
<input type="checkbox"/>	5.4. Nu cunosc	

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă.

1) Nu știm care este situația la alte întreprinderi

6. Care ar trebui să fie termenul optim de tranziție de la standardele GOST aplicabile în Republica Moldova la standardele europene privind produsele pentru construcții ?

<input type="checkbox"/>	6.1. Imediat	
<input type="checkbox"/>	6.2. Aproximativ 1-2 ani	3
<input type="checkbox"/>	6.3. Aproximativ 3-5 ani	7
<input type="checkbox"/>	6.4. Aproximativ 6-10 ani	2
<input type="checkbox"/>	6.5. Mai mult de 10 ani	
<input type="checkbox"/>	6.6. Nu cunosc	

7. Considerați că standardele (GOST) privind produsele pentru construcții aplicabile în prezent în Republica Moldova asigură nivelul necesar de calitate al produselor în corespundere cu nivelul actual al dezvoltării tehnologice ?

<input type="checkbox"/>	7.1. Da, standardele GOST asigură nivelul necesar de calitate al produselor pentru construcții	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	7.2. Parțial, unele din standardele GOST sunt învechite și nu asigură calitatea necesară a produselor pentru construcții	11
<input type="checkbox"/>	7.3. Nu, standardele GOST sunt învechite și nu asigură nivelul necesar de calitate al produselor pentru construcții	1
<input type="checkbox"/>	7.4. Nu cunosc	<input type="checkbox"/>

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă.

1) Sînt standarde GOST parțial bazate pe standarde EN

### 8. Considerați că implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții este benefică pentru sectorul construcțiilor din Republica Moldova ?

*NOTĂ – Atenționăm că această întrebare se referă la sectorul construcțiilor în general și nu la o organizație/întreprindere concretă. Solicităm să răspundeți la întrebarea dată din perspectiva sectorului construcțiilor și nu a organizației/întreprinderii dvs.*

<input type="checkbox"/>	8.1. Da, sectorul construcțiilor va avea de câștigat în rezultatul implementării standardelor europene	11
<input type="checkbox"/>	8.2. Nu, implementarea standardelor europene va afecta negativ sectorul construcțiilor	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	8.3. Situația în sectorul construcțiilor nu se va schimba	1
<input type="checkbox"/>	8.4. Nu cunosc	<input type="checkbox"/>

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă.

1) De elaborat anexa națională, care va fi benefică RM, conform zonei climaterice, conform produselor p/u construcție/materialele autohtone naturale etc.

### 9. Considerați că implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții oferă/crează organizației/întreprinderii dvs. mai multe beneficii sau mai multe provocări ?

<input type="checkbox"/>	9.1. Oferă mai multe beneficii	5
<input type="checkbox"/>	9.2. Creează mai multe provocări	2
<input type="checkbox"/>	9.3. În egală măsură oferă atît beneficii cît și creează provocări	5
<input type="checkbox"/>	9.4. Nu cunosc	<input type="checkbox"/>

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă.

1) Totodată vor apărea și multe obstacole referitor la pregătire acestora pentru a putea implementate

**10. Bifați beneficiile asociate cu implementarea în Republica Moldova a standardelor europene pentru produse de construcție.**

*NOTĂ – Puteți bifa mai multe variante de răspuns*

<input type="checkbox"/>	10.1. Deschiderea pieței europene pentru produsele de construcții autohtone	8
<input type="checkbox"/>	10.2. Eliminarea barierelor tehnice în calea comerțului cu produse pentru construcții atât la exporturi, cât și la importuri	9
<input type="checkbox"/>	10.3. Eliminarea/reducerea taxelor la produsele pentru construcții autohtone exportate în țările europene	6
<input type="checkbox"/>	10.4. Creșterea concurenței pe piața produselor pentru construcții și reducerea prețurilor la acestea	7
<input type="checkbox"/>	10.5. Creșterea calității produselor pentru construcții plasate pe piața Republicii Moldova	8
<input type="checkbox"/>	10.6. Creșterea investițiilor străine în fabricarea produselor pentru construcții în Republica Moldova	6
<input type="checkbox"/>	10.7. Stimularea modernizării întreprinderilor autohtone și îmbunătățirii procesului de producție, precum și investițiilor în noile tehnologii	9
<input type="checkbox"/>	10.8. Reducerea costurilor ce țin de procedurile de evaluare a conformității produselor pentru construcții, inclusiv prin implementarea mecanismului de recunoaștere a rezultatelor evaluării conformității	3
<input type="checkbox"/>	10.9. Îmbunătățirea imaginii producătorilor autohtoni de produse pentru construcții care aplică standardele europene	8
<input type="checkbox"/>	10.10. Reducerea costurilor de producție, minimizarea deșeurilor și îmbunătățirea eficienței procesului de producere	4
<input type="checkbox"/>	10.11. Nu există beneficii	
<input type="checkbox"/>	10.12. Nu cunosc	

**11. Bifați provocările asociate cu implementarea în Republica Moldova a standardelor europene pentru produse de construcție.**

*NOTĂ – Puteți bifa mai multe variante de răspuns*

<input type="checkbox"/>	11.1. Necesitatea recalificării specialiștilor	9
<input type="checkbox"/>	11.2. Necesitatea investițiilor majore în tehnologiile moderne de producere	9
<input type="checkbox"/>	11.3. Necesitatea investițiilor majore în utilaje și echipamente moderne pentru laboratoarele de încercări a produselor pentru construcții	12
<input type="checkbox"/>	11.4. Creșterea costului produselor pentru construcții autohtone din cauza cerințelor mai exigente din standardele europene	7
<input type="checkbox"/>	11.5. Creșterea costurilor serviciilor de evaluare a conformității produselor pentru construcții (încercări de laborator, certificare) din cauza metodelor de încercări mai costisitoare	7
<input type="checkbox"/>	11.6. Imposibilitatea implementării standardelor europene din cauza că normativele în construcții în vigoare nu sunt armonizate cu aceste standarde și stabilesc cerințe contradictorii	5
<input type="checkbox"/>	11.7. Invadarea pieței autohtone cu produse pentru construcții necalitative	1



<input type="checkbox"/>	11.8. Producătorii autohtoni de produse pentru construcții nu vor rezista concurenței din partea companiilor europene și se vor falimenta	6
<input type="checkbox"/>	11.9. Clienții întreprinderii nu sînt cointeresați în implementarea standardelor europene și nu cer acest lucru	5
<input type="checkbox"/>	11.10. Nu există provocări	
<input type="checkbox"/>	11.11. Nu cunosc	

**12. Considerați că statul ar trebui să promoveze implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții ?**

<input type="checkbox"/>	12.1. Da	12
<input type="checkbox"/>	12.2. Nu	
<input type="checkbox"/>	12.3. Nu cunosc	

**13. Dacă la întrebarea 12 ați răspuns "Da", atunci indicați cum statul ar trebui să promoveze implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții ?**

*NOTĂ – Puteți bifa mai multe variante de răspuns*

<input type="checkbox"/>	13.1. Realizarea unor instruirii/conferințe pentru specialiștii în domeniul construcțiilor despre implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții	8
<input type="checkbox"/>	13.2. Realizarea unor campanii de informare/conștientizare despre implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții	9
<input type="checkbox"/>	13.3. Crearea cadrului legal și normativ care ar impune implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții	8
<input type="checkbox"/>	13.4. Impunerea mediului de afaceri să implementeze standardele europene privind produsele pentru construcții, prin aplicarea instrumentelor de constrîngere (controale, amenzi etc.)	2
<input type="checkbox"/>	13.5. Realizarea unor programe de stat privind facilitarea dotării laboratoarelor de încercări private cu utilaje și echipamente moderne pentru testarea produselor pentru construcții	8
<input type="checkbox"/>	13.6. Crearea/dezvoltarea laboratoarelor de stat pentru testarea produselor pentru construcții	8
<input type="checkbox"/>	13.7. Să anuleze imediat toate standardele GOST aplicabile în prezent și să impună implementarea standardelor europene pentru produsele pentru construcții	
<input type="checkbox"/>	13.8. Să creeze mecanisme de tranziție treptată de la standardele GOST la standardele europene privind produsele pentru construcții	11
<input type="checkbox"/>	13.9. Nu cunosc	

Dacă considerați că există și alte instrumente de promovare a implementării standardelor europene privind produsele pentru construcții, rugăm să le indicați în tabelul de mai jos

1) Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor trebuie să stabilească perioadele de tranziție pentru fiecare standard european aprobat de Institutul Național de Standardizare

**14. Dacă la întrebarea 12 ați răspuns "Nu", atunci indicați de ce statul nu ar trebui să promoveze implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții ?**

<input type="checkbox"/>	14.1. Implementarea standardelor europene privind produsele pentru construcții este "problema" și interesul mediului de afaceri și nu este în interes public	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	14.2. Statul trebuie să creeze doar regulile de joc (legislație) necesară pentru implementarea standardelor europene	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	14.3. Statul nu trebuie să investească banii publici în promovarea implementării standardelor europene	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	14.4. Nu cunosc	<input type="checkbox"/>

**15. Cum apreciați rolul organizației/întreprinderii dvs. în procesul de promovare a implementării standardelor europene privind produsele pentru construcții ?**

<input type="checkbox"/>	15.1. Este direct responsabilă de acest proces și trebuie să se implice activ	<b>4</b>
<input type="checkbox"/>	15.2. Nu este direct responsabilă, dar trebuie să se implice activ în acest proces	<b>6</b>
<input type="checkbox"/>	15.3. Nu trebuie să se implice în acest proces, este responsabilitatea altor organizații/întreprinderi	<b>2</b>
<input type="checkbox"/>	15.4. Nu cunosc	<input type="checkbox"/>

Dacă considerați necesar, în tabelul de mai jos puteți indica comentarii/informații suplimentare legate de întrebarea respectivă

1) Dacă va fi legislația prin care va impune orice agent economic să respecte

**16. Dacă la întrebarea 15 ați bifat 15.1 sau 15.2, atunci indicați cum ar putea organizația/întreprinderea dvs. să se implice în procesul de promovare a implementării standardelor europene privind produsele pentru construcții ?**

<input type="checkbox"/>	16.1. Să implementeze standarde europene în activitatea sa, renunțând la aplicarea standardelor GOST	<b>6</b>
<input type="checkbox"/>	16.2. Să ceară contragenților/clientilor săi să implementeze standarde europene, renunțând la aplicarea standardelor GOST	<b>4</b>
<input type="checkbox"/>	16.3. Nu cunosc	<input type="checkbox"/>

Dacă considerați necesar, Vă rugăm să indicați în tabelul de mai jos orice comentarii/informații/sugestii suplimentare legate în general de întrebările din Chestionar

1) Este necesar de a fi adaptate normativele în construcție, în baza cărora se elaborează proiectele în care sînt date referințele la standardele EN și numai atunci putem implementa

## PENTRU NOTE

A series of horizontal dotted lines for writing notes, spanning the width of the page.

